

JAARVERSLAG 2011

Deel 1: Bestuursverslag

Gerrit Rietveld Academie

Amsterdam, 25 mei 2012

Inhoudsopgave

1.	PROFIEL GERRIT RIETVELD ACADEMIE	5
	ORGANISATIE EN GOVERNANCE	5
	KENGETALLEN	7
2.	STRATEGISCH BELEID	8
2.1	MISSIE, VISIE EN DOELSTELLINGEN VAN HET ONDERWIJS	8
2.2	TERUGBLIK OP 2011	10
2.3	VOORGENOMEN BELEID VOOR 2012-2013	13
3.	ONDERWIJS	15
3.1	ONDERWIJSAANBOD	15
3.2	KENNISONTWIKKELING EN ONDERZOEK	17
3.3	ONDERWIJSRENDEMENT BACHELOROPLEIDINGEN	22
3.4	ONDERWIJSRENDEMENT MASTEROPLEIDINGEN	29
3.5	KWALITEITZORG	30
3.6	SAMENWERKINGSVERBANDEN EN UITWISSELINGEN	32
3.7	ONDERWIJS AAN PERSONEELSLEDEN	34
3.8	WET- EN REGELGEVING	34
3.9	MEDEZEGGENSCHAPSRAAD	36
4.	STUDENTEN	38
4.1	STUDENTENAANTALLEN	38
4.2	ONTWIKKELINGEN IN AANTALLEN AFGESTUDEERDEN EN BELEID	39
4.3	WERVING EN OPVANG VAN STUDENTEN	39
4.4	BINDEND STUDIEADVIES	41
4.5	TOELATING EN SELECTIE	42
4.6	BUITENLANDSE STUDENTEN, VREEMDELINGENWET	43
5.	PERSONEEL	45
6.1	PERSONEELSBELEID	45
6.3	ARBEIDSONDINGEN	48
6.	MATERIËLE VOORZIENINGEN EN MILIEUZORG	52
6.1	HUISVESTING	52
6.3	WERKPLAATSEN	55
6.4	MILIEUZORG, VEILIGHEID EN ENERGIE	55
BIJLAGEN	57	
BIJLAGE 1	ACTIVITEITEN EN PROJECTEN BACHELOROPLEIDINGEN GERRIT RIETVELD ACADEMIE	58
BIJLAGE 2	ACTIVITEITEN EN PROJECTEN MASTEROPLEIDINGEN	61
BIJLAGE 3	OVERZICHT LANDELIJKE HERKOMST BUITENLANDSE STUDENTEN BACHELOR- EN MASTEROPLEIDINGEN	67
BIJLAGE 4	LECTORAAT	70
BIJLAGE 5	LEDEN WERKVELDADVIESRAAD EN MEDEZEGGENSCHAPSRAAD	72

Gegevens Gerrit Rietveld Academie

Stichting Gerrit Rietveld Academie
Fred. Roeskestraat 96
1076 ED AMSTERDAM
tel: 020 5711600
fax: 020 5711654

www.gerritrietveldacademie.nl

BRIN-nummer: 02BY
Bevoegd gezagnummer: 29615

Leeswijzer

Het jaarverslag 2011 van de Gerrit Rietveld Academie is opgemaakt conform de richtlijnen voor de jaarverslaggeving van het Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs van het Ministerie van OCW.

Opzet jaarverslag

Het jaarverslag bestaat uit twee delen: In deel 1 ligt de nadruk op het gevoerde beleid en wordt vooruitgekeken naar de belangrijkste beleidsonderwerpen voor de komende jaren. Tevens zijn de belangrijkste kengetallen opgenomen. In deel 2 zijn naast de jaarrekening gegevens opgenomen met betrekking tot de financiële positie per ultimo boekjaar en wordt verslag gedaan van het gevoerde financiële beleid.

1. Profiel Gerrit Rietveld Academie

De Gerrit Rietveld Academie is een zelfstandige Hogeschool voor Beeldende Kunst en Vormgeving met bekostigde bachelor- en masteropleidingen en staat bekend om de individuele benadering van studenten en de kwaliteit van de uitstroom. De masteropleidingen worden verzorgd onder de naam Sandberg Instituut. Aan de bacheloropleidingen Autonome Beeldende Kunst en Vormgeving studeerden per 1 oktober 2011 in 12 afstudeerrichtingen 885 studenten. Aan de masteropleidingen Autonome Beeldende Kunst, Vrije Vormgeving, Grafisch Ontwerp en Interieur Architectuur studeerden per 1 oktober 2011 87 studenten.

De Rietveld Academie is een internationale hogeschool. Circa 50% van de studenten, met ruim 60 nationaliteiten, komt uit het buitenland. De Rietveld Academie is er trots op dat al deze mensen ongeacht hun geloof, huidskleur of seksuele geaardheid, vreedzaam naast elkaar onderzoek doen naar hun persoonlijke mogelijkheden en creativiteit.

Organisatie en Governance

De Gerrit Rietveld Academie is een stichting. Het College van Bestuur geeft leiding aan de hogeschool en draagt de eindverantwoordelijkheid. Het College van Bestuur, bestaat uit één lid, vormt samen met de directeur Onderwijs Bacheloropleidingen, de directeur Onderwijs Masteropleidingen en de directeur Bedrijfsvoering het managementteam. De Raad van Toezicht is belast met het toezicht op het College van Bestuur.

De onderwijsorganisatie bestaat uit afdelingen die geleid worden door coördinatoren (bacheloropleidingen) en afdelingshoofden (masteropleidingen). Het onderwijs wordt ondersteund door een groot aantal werkplaatsen. Taken die het gehele terrein van het onderwijs bestrijken zijn centraal ondergebracht in een aantal stafafdelingen zoals het Bureau Onderwijs, de afdeling Financiën, de afdeling Studentenzaken en ICT, de afdeling Personeelszaken, de afdeling Huisvesting en facilitair beheer en het Bestuurssecretariaat.

De inspraak van personeel en studenten vindt plaats via de Medezeggenschapsraad met vertegenwoordigers uit alle geledingen van de school. Externe stakeholders worden onder meer door middel van een Werkveldadviesraad betrokken bij de academie.

Het College van Bestuur bestond op 31 december 2011 uit:
De heer T. van Grootheest

Toepassing Branchecode Governance

Als HBO-instelling onderschrijft de Gerrit Rietveld Academie de branchecode Governance HBO. In het verslagjaar voldeed de academie nog niet op alle punten aan de (publicatie)verplichtingen uit de code. Mede naar aanleiding van de in het verslagjaar door de HBO-raad geentameerde evaluatie van de code heeft de academie op een aantal punten stappen gezet. Verschillende documenten zijn via de website openbaar gemaakt, daarnaast zijn een integriteitscode en een klokkenluidersregeling opgesteld.

Tijdens de totstandkoming van dit jaarverslag heeft de evaluatiecommissie van de HBO-raad haar bevindingen gepubliceerd. De commissie had aanmerkingen bij de wijze waarop een aantal onderwerpen in de verslaglegging van de academie aan bod kwam. Toegezegd is de omissies in het jaarverslag 2011 te verhelpen.

Ten aanzien van de beloning van het College van Bestuur kan worden opmerkt dat het College van Bestuur beloond wordt op basis van de CAO-HBO, nadere informatie is opgenomen in de toelichting op de jaarrekening 2011.

De Gerrit Rietveld Academie beschikt niet over een reglement voor de Raad van Toezicht. Het functioneren van de RvT wordt geregeld in de statuten van de Stichting Gerrit Rietveld Academie.

Kengetallen

Studentenaantallen per 1 oktober 2011

Studiejaar	Voltijd		Deeltijd		Totaal	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Afdelingen						
<i>Propedeuse</i>						
Basisjaar	159	154			159	154
Deeltijd			66	68	66	68
Totaal propedeuse	159	154	66	68	225	222
<i>BA Autonome Beeldende Kunst</i>						
Beeldende Kunst	159	166	50	54	209	220
VAV	106	100			106	100
Fotografie	39	33			39	33
Keramiek	20	23			20	23
Glasvormgeving	8	6			8	6
Beeld en Taal	35	26			35	26
Totaal Autonome BK	367	354	50	54	417	408
<i>BA Vormgeving</i>						
Arch. Vormgeving & interieur	35	39			35	39
Design lab	26	27			26	27
Edelsmeden	20	21			20	21
Grafisch ontwerpen	98	83			98	83
Mode	22	23			22	23
Textiele vormgeving	23	27			23	27
Dogtime Instabiele Media			19	17	19	17
Totaal vormgeving	224	220	19	17	243	237
<i>Masters</i>						
Autonome Kunst	26	32			26	32
Vrije Vormgeving	18	20			18	20
Ontwerpen	16	13			16	13
Interieurarchitectuur	27	10			27	10
Totaal Sandberg	87	75			87	75
Totaal BA	750	728	135	139	885	867
Totaal MA	87	75			87	75
Totaal Gerrit Rietveld Academie	837	803	135	139	972	942

2. Strategisch Beleid

2.1 Missie, visie en doelstellingen van het onderwijs

De Gerrit Rietveld Academie wil talentvolle jonge mensen zo opleiden dat zij zelfstandig een beroepspraktijk in de Beeldende Kunst of Vormgeving kunnen creëren. Eenmaal werkzaam moeten zij op eigen kracht hun kunstproductie gaande kunnen houden en tot artistieke inspirators van hun vakgebied kunnen uitgroeien.

Het onderwijs aan de Gerrit Rietveld Academie kenmerkt zich door de volgende uitgangspunten:

- De Gerrit Rietveld Academie staat voor vrijheid, betrokkenheid, openheid en eigenzinnigheid bij studenten en docenten;
- De Gerrit Rietveld Academie kiest voor onderzoek, experiment en auteurschap;
- De Gerrit Rietveld Academie staat voor de optimale ontplooiing van het individu, die in vrijheid en met respect voor ieder lid van de academiëgemeenschap zijn eigen toekomst kan bepalen.

De masteropleidingen vormen een verdieping van kennis, inzicht en vakmanschap aan de hand van gericht onderwijs en onderzoek. Tevens stimuleert het Sandberg Instituut de vertaling van het talent en de eigenzinnigheid van de student in een carrière in beeldende kunst of vormgeving.

Het zelfbeeld van de Gerrit Rietveld Academie, en de toekomst die zij voor zichzelf en haar studenten ziet, is nauw gerelateerd aan de uitgesproken opvattingen die ze heeft over kunst en kunstonderwijs. Deze opvattingen kunnen worden samengevat in vijf stellingen:

1. Autonome en toegepaste kunst vormen één wereld

Het is onmogelijk om rigide scheidslijnen te trekken tussen autonome beeldende kunst en toegepaste kunst. Beeldend kunstenaars en ontwerpers putten uit hetzelfde arsenaal aan inspiratiebronnen, gebruiken dezelfde technieken en begeven zich veelvuldig op elkaars terrein. Steeds meer beeldend kunstenaars werken in opdracht en steeds vaker kiezen ontwerpers voor het ontwikkelen van eigen producten. Het meest kenmerkende verschil tussen de disciplines zou gelegen zijn in de gebruiksfunctie van de werken. Vormgeving staat primair in dienst van een praktische functie, terwijl kunstwerken vooral mentale effecten beogen door een beroep te doen op gevoelens, reflectieve vermogens en kennis van de kunst en de wereld. In de praktijk blijkt echter steeds vaker dat ook deze functies elkaar overlappen, wat duidelijk maakt dat het 'denken in twee werelden' de uiterst complexe relatie tussen beeldende kunst en vormgeving tekort doet.

2. De wereld van kunst en vormgeving kent een sterke dynamiek
Kenmerkend voor de beeldende kunst en de vormgeving is dat hun grenzen voortdurend verschuiven. Al onderzoekend raken beeldend kunstenaars en ontwerpers aan de randen van hun vak, dat ze verkennen en doorbreken. Zo ontstaan onophoudelijk nieuwe opvattingen en conventies. In een samenleving die snel verandert, veranderen ook het aanzien en de inhoud van de kunst. De wisselwerking tussen interne grensverleggende krachten en externe invloeden zorgt voor een dynamiek die zich niet eenvoudig laat doorgronden en het moeilijk maakt de beeldende kunst en de vormgeving sluitend te omschrijven. Eén van de weinige dingen waar we zeker van kunnen zijn, is de constante drang naar het nieuwe. In onze opvatting wordt vernieuwing voortgebracht door zelfstandige, kritische en onderzoekende individuen, die eigenzinnig de maatschappij tegemoet treden, met initiatieven komen en werk maken dat zich onderscheidt.¹

3 Onderwijs in de beeldende kunst en vormgeving is relatief autonoom

De dynamiek in de beeldende kunst en vormgeving maakt dat moeilijk te voorspellen is hoe de toekomstige beroepspraktijk van studenten eruit zal zien. Daarom vinden we dat ons onderwijs zich niet al te zeer op de actuele beroepspraktijk moet richten, maar op de vaste waarden daarin. Onveranderlijk is volgens ons de drang naar het experiment, gecombineerd met de vraag naar een uitgesproken conceptueel en beeldend vermogen en de behoefte aan een persoonlijke benadering van het kunstenaarschap waarin rekenschap gegeven wordt van de omringende wereld. Het onderwijs van de Gerrit Rietveld Academie richt zich primair op het ontwikkelen van dit soort kwaliteiten.

4. De vorming tot kunstenaar begint bij het ontwikkelen van een houding

Om met de veranderende beroepspraktijk om te kunnen gaan, moeten kunstenaars gedurende hun studie kennis en vaardigheden opdoen. Nog fundamenteeler vinden wij het dat we de studenten aanzetten tot het ontwikkelen van een houding waarmee ze de wereld open en kritisch tegemoet treden. Openheid en betrokkenheid, een kritische geest en een onderzoekende instelling zijn nodig om in een dynamische wereld overeind te blijven. Dit soort kwaliteiten vormt de basis voor een persoonlijke benadering van het kunstenaarschap. In de kiem zal de gewenste houding al bij een student aanwezig moeten zijn, in het onderwijs kan ze worden gestimuleerd en tot verdere ontwikkeling worden gebracht. Voor de Gerrit Rietveld Academie is de houding de basis voor het functioneren als beeldend kunstenaar en ontwerper en vormt ze het aanknopingspunt voor het verwerven van inzicht en vaardigheden.

¹ 'Vernieuwing' is een complex begrip dat ook een andere omgang met het bestaande kan inhouden en het teruggrijpen op het verleden. Het is belangrijk om te beseffen dat wat als nieuw nagestreefd of herkend wordt, niet in al zijn aspecten nieuw hoeft te zijn.

5. *Kunst kan het best onderwezen worden door de individuele kwaliteiten van de student als aangrijpingspunt te kiezen*
De houding die het meest vruchtbaar is voor het kunstenaarschap kan het best in persoonlijk gericht onderwijs tot ontplooiing worden gebracht. Van het individu afhankelijke eigenschappen als betrokkenheid, ontvankelijkheid en een kritische geest laten zich vooral ontwikkelen op basis van persoonlijke aandacht en begeleiding. Typerend voor de Gerrit Rietveld Academie is individueel gericht onderwijs, waarbij we uitgaan van de persoonlijke kwaliteiten en temperamenten van de student. Om die kwaliteiten bewust te stimuleren, confronteren we de studenten met een onderwijsprogramma waarin we ze uitdagen en tot uitspraken verleiden. De Gerrit Rietveld Academie wil geen vrijplaats zijn voor ongebreidelde zelfexpressie, maar een inspirerende onderwijsstructuur bieden die de studenten ertoe aanzet in confrontatie met hun docenten en medestudenten hun beeldende en kritische vermogens te versterken.

2.2 Terugblik op 2011

In 2011 is, met een grote inspanning van de kant van de Rietveld Academie, de sectornota kunstvakonderwijs 'Focus op toptalent' tot stand gekomen. Een aantal uitgangspunten uit de eind 2010 verschenen beleidsnota 'Typisch Gerrit' heeft in de sectornota landelijk weerklank gevonden. Met name de keuze van de academie om de studentenaantallen in de bacheloropleidingen te reduceren en de vrijkomende middelen te investeren in de verdere ontwikkeling van het onderwijs vindt navolging. De staatssecretaris van OCW heeft aangegeven positief te staan tegenover deze budgettaire neutrale krimp van het aantal studenten in het kunstvakonderwijs.

De met 'Typisch Gerrit' ingezette beweging naar kleinere bacheloropleidingen en groei en ontwikkeling van de masteropleidingen vormt een van belangrijkste elementen van het Instellingsplan 2012-2016 waarvan de totstandkoming in het verslagjaar is gestart.

In 2011 is vormgegeven aan het proces dat leidt tot het realiseren tot nieuwbouw op het terrein van de academie. Vanuit het streven om te komen tot een gebouw dat past bij het onderwijs zoals dat aan de academie wordt gegeven is gekozen voor een ontwerp voor en door de academie. Onder het motto 'Gerrit en Willem - do it yourself' is in het najaar van 2011 een ontwerpwedstrijd uitgeschreven onder studenten, alumni en docenten.

In het verslagjaar startte binnen de Master Interior Architecture het programma VacantNL. Dit programma, waarbinnen onderzoek wordt gedaan naar het fenomeen leegstand en hergebruik, is de eerste invulling van de nieuwe koers van de masteropleiding. Naar

verwachting zullen in 2016 vijf van dergelijke, tijdelijke vraaggeoriënteerde programma's actief zijn binnen de dan in omvang verdubbelde masteropleidingen.

Publiek

De academie trad in 2011 veelvuldig naar buiten en toonde het werk van studenten aan het grotere publiek. Voorbeelden hiervan zijn de jaarlijkse eindexamenexpositie en de derde editie van Rietveld UnCut. Tijdens deze manifestatie in samenwerking met Vlaams cultureel centrum De Brakke Grond staat interactie centraal en worden studenten en afdelingen twee dagen uitgedaagd om 'uncut' hun werk te delen.

Samenwerking

De samenwerking met de Nola Hatterman Art Academy in Paramaribo is voortgezet. In de komende jaren zal verder worden ingezet op de verzelfstandiging van de vooropleiding in Suriname en zal de rol van de Rietveld Academie stapsgewijs kleiner worden.

In het verslagjaar is de academie benaderd door de regering van Aruba met het verzoek om het land bij staan bij het ontwikkelen van kunstvakonderwijs op HBO-niveau. Na verkennende besprekingen in het voorjaar is in september 2011 de Vooropleiding Aruba gestart. Deelnemers aan deze Vooropleiding worden voorbereid op een studie aan een op Aruba te starten bacheloropleiding. De vooropleiding wordt uitgevoerd door docenten van de Rietveld Academie. De kosten van de betrokkenheid van de academie bij dit initiatief worden gedragen door de regering van Aruba. Het tempo waarin de voorgenomen bacheloropleiding tot stand komt hangt af van ontwikkelingen in het wettelijk kader in Nederland en de ambities van de Arubaanse regering.

Bedrijfsvoering

Algemeen

In het verslagjaar is binnen de directie Bedrijfsvoering naast de reguliere activiteiten ook intensief aandacht besteed aan de voorbereiding van het nieuwbouwproject voor uitbreiding van de huisvesting van de academie. In het voorafgaande jaar was reeds geconcludeerd dat de administratieve last toeneemt, ondermeer door ontwikkelingen in regelgeving. De directie is niet te min in staat geweest opnieuw een aantal significante verbeteringen in de organisatie te realiseren.

Personeelszaken

Het personeelsinformatiesysteem Persmaster voor de Overheid is voor het tweede jaar gebruikt voor de personeels- en salarisadministratie. Er is in 2011 gewerkt aan het verder optimaliseren van de inrichting en het gebruik van het systeem. Daarnaast is aandacht besteed aan het genereren van de gewenste

managementinformatie, in aansluiting op managementinformatie uit andere onderdelen van de organisatie.

In 2011 is verder gestart met het samenvoegen en bewerken van alle bestaande personele regelingen en procedures tot een Handboek personeelszaken. Als onderdeel van dit traject worden alle regelingen geëvalueerd en waar nodig aangepast naar gewijzigde inzichten, regelgeving en ontwikkelingen.

Studentenadministratie

Over 2010 is gerapporteerd dat de toepassing van het landelijke systeem Studielink voor de inschrijvingen van studenten, in combinatie met de invoering van nieuwe regelgeving ten aanzien van bekostiging, heeft geresulteerd in een duidelijk toename van de administratieve last voor de academie. Met de insteek om te zoeken naar mogelijkheden om het proces te optimaliseren om zo effectief en efficiënt mogelijk om te gaan met die last is er in 2011 een Plan van Aanpak Inschrijvingen ontwikkeld, waarin alle onderdelen van het inschrijvingsproces (van toelatingen tot collegegeldbetaling enz.) aan de orde komen. Alle intern bij dit proces afdelingen en personen hebben een aandeel gehad in het tot stand komen van dit plan. Waar mogelijk zijn verbeteringen in het proces direct doorgevoerd. In de komende periode zal verder worden gewerkt aan de uitwerking en implementatie van dit plan.

Facilitaire zaken

In het verslagjaar is een intern betaalsysteem met passen, aangeschaft en geïmplementeerd, waarmee de contante geldstromen zijn gereguleerd en beperkt. Dit was een omvangrijk project, wat een uitwerking heeft voor de hele organisatie. Het traject heeft dan ook in intensief overleg met diverse personen uit de organisatie plaatsgevonden.

Binnen het facilitaire team is een start gemaakt met het evalueren van werkzaamheden, taakverdelingen en procedures. Het doel is om waar nodig zaken te verhelderen en aan te scherpen. Het voornemen is om een en ander in de eerste helft van 2012 te laten resulteren in een handboek facilitaire zaken in twee delen: een deel wat voor de hele organisatie weergeeft hoe de afdeling werkt en welke procedures worden gevolgd en een afdelingsspecifiek deel, waarin de werkzaamheden en procedures binnen de afdeling worden vastgelegd.

ICT

In 2011 is verder gewerkt aan het optimaliseren van het netwerk voor de stafafdelingen. Er is een solide en stabiel systeem gerealiseerd, wat voldoet aan de huidige eisen. Verder is er in 2011 een investering gedaan om het draadloze netwerk binnen de gebouwen van de academie te verbeteren. Dit netwerk wordt intensief gebruikt door met name de studenten.

Werkplaatsen

De Glaswerkplaats van de Gerrit Rietveld Academie is uniek in zijn soort. In 2011 heeft er een restauratie van de grootste glasoven plaatsgevonden om het voorzieningsniveau in deze werkplaats op pijl te houden.

In de voorbereiding van de drukke eindexamenperiode is in het verslagjaar extra aandacht besteed aan de gang van zaken rondom de apparatuur uitleen. De distributie van grote hoeveelheden apparatuur die voor het eindexamen wordt ingehuurd bij externe partijen brengt een piekbelasting met zich mee. Er zijn maatregelen genomen om deze met name logistiek beter het hoofd te kunnen bieden. Deze maatregelen hebben geleid tot het gewenste effect en zullen dus in het vervolg opnieuw worden genomen.

Huisvesting

Na de keuze om verbetering van de huisvestingssituatie te realiseren middels nieuwbouw op het eigen kavel, zijn in het verslagjaar in eerste instantie de kaders van de ontwerp-opgave nader uitgewerkt. Vervolgens is de keuze gemaakt om een ontwerpteam te selecteren uit eigen gelederen onder de noemer "Gerrit (Rietveld) & Willem (Sandberg) Doe Het Zelf. Deze selectieprocedure is in het verslagjaar in gang gezet en heeft geresulteerd in de selectie van zes teams die zijn gevraagd een schetsontwerp te ontwikkelen, waarna uit deze teams begin 2012 een keuze zal worden gemaakt voor een winnend team. Ten behoeve van de communicatie rondom het project zijn in 2011 drie projectkranten uitgegeven. Daarnaast heeft een nadere inventarisatie van de huisvestingsvraag plaatsgevonden middels een specifiek hiervoor ontwikkeld vragenformulier wat aan alle onderdelen van de organisatie is uitgereikt. De informatie die hiermee wordt gegenereerd wordt verwerkt in het functioneel programma van eisen.

2.3 Voorgenomen beleid voor 2012-2013

De academie is voornemens om in de loop van 2012 een nieuw instellingsplan vast te stellen voor de periode 2012-2016. In de komende jaren zal de academie zich onder meer op de volgende onderwerpen richten:

- Oplossen vraagstuk aanvullende ruimtebehoefte. Zoals hierboven gememoreerd zal in de komende jaren nieuwbouw op het eigen kavel worden gerealiseerd.
- De implementatie van de voorgenomen accentverschuiving tussen bachelor- en masteropleiding. Het inhoudelijk herpositioneren van de masteropleidingen waarbij meer nadruk komt te liggen op kleine (tijdelijke) onderzoeksgroepen gericht op actuele onderwerpen.
- Het verder ontwikkelen van het kenniscentrum rond het Lectoraat Art and Public Space.

2.4 De Gerrit Rietveld Academie en haar (culturele) omgeving

In 2011 hebben de aangekondigde bezuinigingen op de culturele sector tot veel onrust geleid. Ook een aantal partners van de academie, zoals de Stichting Kunst in de Openbare Ruimte en het Nederlands Instituut voor Mediakunst, zijn geconfronteerd met de gevolgen van de bezuinigingen.

De aangekondigde bezuinigingen op de postacademische instellingen hebben een grote impact op de voorzieningen voor talentontwikkeling in Nederland en Amsterdam in het bijzonder.

Werkveldadviesraad

Het College van Bestuur wordt geadviseerd door een werkveldadviesraad, die bestaat uit leden uit de wereld van wetenschap, cultuur, beeldende kunst en vormgeving. De Werkveldadviesraad adviseert het College van Bestuur onder meer over de verbeterpunten die voortvloeien uit het visitatierapport en het kwaliteitsbeleid. In het verslagjaar is de werkveldadviesraad niet bijeen geweest, maar is de samenstelling vooruitlopend op een nieuwe start in 2012 gewijzigd.

Activiteitenbeleid en Studium Generale

De verbindingen met de omgeving op nationaal en internationaal niveau worden voor een belangrijk deel in het onderwijs aangegaan via een activiteitenbeleid dat er op is gericht de dialoog met de buitenwereld te blijven voeren. Zie hiervoor ook hoofdstuk 4. Naast het activiteitenbeleid voorziet het Studium Generale in een schoolbreed theorieaanbod, dat verplicht gesteld wordt voor de meeste studenten en tevens toegankelijk is voor externen. De lijst van sprekers uit binnen- en buitenland en de thema's die aan de orde komen, geven een duidelijk beeld van het hoge ambitieniveau van de academie.

Lectoraat, onderzoek en ontwikkeling

Het Lectoraat Art and Public Space stimuleert onderzoek en theoretische reflectie over de rol van kunst en vormgeving in het publiek domein. Binnen de Rietveld Academie en het Sandberg Instituut begeleidt het lectoraat een zogeheten Kenniskring waarin onderzoek van aan de academie verbonden docenten en externe experts ten aanzien van kunst en publieke ruimte wordt gecoördineerd en besproken. In samenhang met het onderzoek dat in het kader van de kenniskring verricht wordt, ontstaan onderwijsprojecten waarin theoretische noties en reflecties met groepen studenten verder worden uitgewerkt. Daarnaast richt het lectoraat zich op de uitbreiding en versteviging van het theorieonderwijs aan de academie in algemene zin.

3. Onderwijs

3.1 Onderwijsaanbod

3.1.1 Onderwijsaanbod bacheloropleidingen

De Gerrit Rietveld Academie verzorgt de bacheloropleidingen Autonome Beeldende Kunst en Vormgeving met twaalf afstudeerrichtingen: Beeldende Kunst, Audiovisueel, Keramiek, Glas, Beeld en Taal, Fotografie, Grafisch Ontwerpen, Modevormgeving, TXT (textiel), designLAB, Architectonische Vormgeving en Sieraadontwerp.

Deeltijdopleiding Gerrit Rietveld Academie (DOG-time)

Naast de voltijdopleiding biedt de academie studenten te mogelijkheid om in deeltijd een diploma te verkrijgen. DOG-time, zoals deze opleiding heet, duurt vijf jaar en heeft een tweejarige propedeuse. In de propedeuse maken studenten onder meer kennis met de verschillende aspecten van de vakdisciplines. Na de propedeuse kunnen de studenten de keuze maken voor de deeltijdopleidingen Autonome Beeldende Kunst, Interaction Design/Instabiele media of instromen in de reguliere voltijdopleiding.

Afdelingsoverschrijdend aanbod bacheloropleidingen

Studium Generale

Het Studium Generale voorziet in een schoolbreed theorieaanbod.. Het programma van het Studium Generale is verplicht voor de studenten van het Basisjaar en die van het 1e en het 2e vakjaar. De Gerrit Rietveld Academie acht het van groot belang dat studenten niet slechts zijdelings met een theoretische vraagstelling in aanraking komen, maar ervaren hoe verdieping van kennis door middel van een gevarieerd aanbod uiteindelijk leidt naar een gefundeerd persoonlijk oordeel.

In maart 2011 heeft de tweede Studium Generale week plaatsgevonden, hiermee wordt de in 2010 gekozen meer gecombineerde benadering voortgezet. In een zeer intensief programma getiteld Cinema Clash Continuum konden studenten, docenten en externe bezoekers kennis nemen van een breed scala aan lezingen, workshops en andersoortige presentaties.

3.1.2 Onderwijsaanbod masteropleidingen

Het master onderwijs van de Gerrit Rietveld Academie wordt verzorgd door het Sandberg Instituut. Het instituut biedt opleidingen aan in Autonome Kunst, Vrije Vormgeving, Design en Interieur Architectuur (MIA). Daarnaast is er sprake van een algemene onderwijslaag binnen het instituut, waar studenten vanuit alle disciplines op onderdelen aan deelnemen. Het instituut is gestart met de ontwikkeling van kortlopende master programma's, georganiseerd rond specifieke urgente vragen, die

worden verbonden aan een van de bestaande opleidingen. Voor deze programma's worden externe partners betrokken die als specialist op dit gebied kunnen worden beschouwd. In september 2011 is gestart met het eerste programma volgens deze opzet: Vacant NL in samenwerking met Bureau Rietveld Landscape.

Wij staan aan de vooravond van een volgende fase van ontwikkeling. Het aantal studieplaatsen in de master opleidingen zal tot 2016 groeien naar 150, een verdubbeling ten opzichte van 2010. Daardoor komt er, kwantitatief, meer balans tussen de bachelor- en master opleidingen. De groei in de komende jaren zal in belangrijke mate worden gerealiseerd door middel van de kortlopende programma's.

Personele wisselingen

De afdeling Vrije Vormgeving werd de afgelopen jaren geleid door Andre Klein. Na zijn vertrek is Jerszy Seymour benoemd als hoofd. De afdeling Autonome Kunst werd het afgelopen jaar tijdelijk geleid door Alex de Vries, die werd opgevolgd door het nieuwe afdelingshoofd Krist Gruythuysen. Er werden drie nieuwe coördinatoren aangesteld voor de afdelingen MIA: Rinske Wessels, Autonome Kunst: Judith Leysner en Vacant NL: Martine Zoeteman. Jaap Vinken is benoemd als beleidsmedewerker onderwijsontwikkeling, accreditaties en onderzoek derde geldstromen.

Accreditaties

In 2011 vond er accreditatie van de afdeling Autonome Kunst plaats. De NVAO heeft de kwaliteit van de opleiding als goed beoordeeld. In het najaar is gestart met de voorbereidingen op de accreditaties van de afdelingen Vrije Vormgeving en Design.

3.1.3 Activiteiten en projecten

Activiteitenprogramma bacheloropleiding

Naast het reguliere lesprogramma krijgen studenten de gelegenheid te participeren in afdeling- en academiebrede activiteiten en projecten. In het verslagjaar presenteerde de afdeling Beeldende Kunst zich in januari met een tentoonstelling in de Oude Kerk in Amsterdam en werden door afdelingen verschillende (internationale) samenwerkingsprojecten uitgevoerd. Studenten presenteerden werk op vele plaatsen in en buiten Amsterdam.

In bijlage 1 wordt een overzicht gegeven van verschillende activiteiten en projecten van de Gerrit Rietveld Academie gedurende 2011. Activiteiten worden deels gefinancierd uit de reguliere middelen, aanvullend worden middelen verworven en worden bijdragen in natura geleverd door projectpartners. In het verslagjaar werden projecten onder andere mede mogelijk gemaakt door bijdragen van de gemeente Amsterdam, verscheidene Nederlandse ambassades in het buitenland, Vlaams Cultureel Centrum de Brakke Grond, de Mondriaan Stichting, het Fonds BKVB en diverse grotere en kleinere sponsors.

Activiteitenprogramma masteropleidingen

De financiering door het Ministerie van OC&W voorziet in de basisbehoeften. Voor de extra activiteiten moeten aanvullende middelen worden gevonden. Het afgelopen jaar is door de volgende partijen financiële ondersteuning/sponsoring geboden ten behoeve van activiteiten van de master opleidingen:

Partner	Activiteit
Twentse Welle	Privacy project
Circus Elleboog	Design project Entree nieuwbouw
Service Garage	sponsoring eindexamen Autonome Kunst
Items	sponsoring advertentie Open Dag
Object Rotterdam	sponsoring standtarief
Kunstenplan 2009-2012	Kunstvlaai
Cinegrid	4K project Discodip ism Lernert & Sander
Cinegrid/Surfnet	4K project Betoverend Detail
Make a Forest	project Asielzoekerscentrum Dronten ism De Vrolijkheid
Unicef, AFK, HIVOS, Ambassade Nederland Berlijn, SNS Reaalfonds, Maritiem Museum, CAS Zuidas, China Stichting, NHMuseum	TOM
Mediafonds	Masterclass
Dutch DFA	The Next City - living and lifestyle in Future cities/Beijing

3.2. Kennisontwikkeling en onderzoek

Lectoraat Kunst en publieke ruimte

De lector heeft als opdracht het initiëren en begeleiden van onderzoek en onderzoekgericht onderwijs binnen de Gerrit Rietveld Academie op het gebied van kunst en publieke ruimte en het stimuleren van de ontwikkeling van een nieuwe visie op dit gebied. De taken van de lector zijn:

- een theoretisch en methodologisch kader stellen, waarbinnen docenten en studenten van de Gerrit Rietveld Academie kunnen participeren in het onderzoek. Daarbij staat met name de vraag naar de aard van 'artistic research' centraal.
- het organiseren en managen van de kenniskring en daarmee het bevorderen van multidisciplinaire samenwerking tussen studenten en docenten van de participerende instellingen, kunstenaars, wetenschappers, opdrachtgevers en overheden;
- het organiseren van manifestaties (symposia, tentoonstellingen e.d.) die het onderzoek maatschappelijk hanteerbaar maken en de publieke discussie bevorderen;
- het genereren van publicaties over kunst in de publieke ruimte.

In het onderzoek van de lector en de kenniskring spelen drie thema's een belangrijke rol:

1. de betekenis en functie van de publieke ruimte;
2. de relatie tussen kunst, kunstenaars en publiek;
3. de ontwikkeling van nieuwe visies op kunst en publieke ruimte.

Het doel van de Kenniskring is theorievorming en inzicht te laten ontstaan bij docenten van de opleidingen die deze inzichten op hun beurt verwerken in hun lespraktijk.

Ontwikkelingen en beroepsdomein

In het verslagjaar 2011 is het kennisgebied van de lector bijgesteld. In het kader van de groeiende nadruk op onderzoek werd een begin gemaakt met het opzetten van een onderzoeksprogramma onder de titel Making Things Public dat het kader zal vormen voor de begeleiding van een beperkt aantal PhD-onderzoekers, deels intern en deels extern.

3.2.1 Het lectoraat en de onderwijsorganisatie

Coördinatie Theorieonderwijs

In 2011 heeft het lectoraat de coördinatie van het theorieonderwijs verder begeleid.

In april 2011 heeft het lectoraat voor de derde keer een theoriestudiedag gehouden, dit keer in het Teylersmuseum in Haarlem.

Daarnaast heeft het lectoraat meegewerkt aan het opzetten van een pilotproject voor basisjaarstudenten, onder de titel Art in Context. Dit project onderzoekt de mogelijkheden van onderwijs dat een sterkere verbinding legt met de sociale context onder de inzet van meer theorie.

Tevens werd in samenwerking met de ESBA in Nantes en de HEAD in Genève een residencyprogramma opgezet in Marfa (VS) voor beginnende kunstenaars, onder de titel Fieldwork: Marfa. Het is de bedoeling dat dit programma ook een rol gaat spelen in het onderzoek van het Sandberg Instituut.

In 2011 werd opnieuw de Rietveld Scriptieprijs uitgereikt. Voor de prijs kon iedere afdeling een scriptie nomineren en een vakjury bestaande uit de lector, Anna Tilroe, Hoogleraar Kunstbeschouwing van de Katholieke Universiteit Nijmegen en Koen Klein, kunstcriticus van De Groene, maakte hieruit een keuze.

Kenniskring

De kenniskring had in 2011 de volgende leden:

Ilse van Rijn	
Bas van Beek	
Hermann Gabler	
Bert Taken	
Renee Kool	
Rini Hurkmans	
Joke Robaard	
Kasper Andreasen	
Jan Robert Leegte	
Henri Snel	
Berend Strik	
Curdin Tones	
Henri Jacobs	(gastlid)
Ann Meskens	(gastlid)

Om het proces van de onderzoekers beter inzichtelijk te maken en bij te houden werden er in 2011 structurele trajectgesprekken gevoerd. Hiervan worden verslagen gemaakt, die tevens ter informatievoorziening van het CvB dienen.

In 2011 werden de leden van de kenniskring actief betrokken bij internationale samenwerkingsverbanden en uitwisselingsprogramma's. Dit heeft geleid tot een aantal activiteiten:

- De kenniskringleden Renée Kool, Renée Put en Rianne Petter hebben deelgenomen aan de ARC-Conferentie in 19 juni 2011
- Leden van de kenniskring hebben deelgenomen aan het Autonomy Project Symposium van 7 tot 10 oktober 2011 in het Van Abbemuseum in Eindhoven.

Onderwijsprojecten

Excavation workshop Castellum Fectio

Het project 'Excavation workshop Castellum Fectio' vond plaats in de periode van 26 september tot 17 november 2011 en is voortgekomen uit een samenwerking met de afdeling DesignLab en het Centrum Beeldende Kunst Utrecht. De locatie waar de workshops en lezingen werden gehouden was Het Castellum Fectio, naast fort Vechten bij Bunnik. 17 studenten van LAB 1 en LAB 2 hebben aan het project deelgenomen. De resultaten worden geëxposeerd van 27 januari t/m 11 maart 2012 in het CBKU te Utrecht. Een publicatie is ontworpen door de studenten Moonsik Kang en Julio Reyes Montesinos van de afdeling Graphic Design. Het eerste exemplaar wordt bij de officiële opening van de tentoonstelling aangeboden aan Frits Lintmeijer, wethouder Kunst & Cultuur, Gemeente Utrecht.

Samenwerking met en onderwijsprojecten in het Amsterdamse Bos

In het voorjaar van 2011 zijn de Rietveld, het Lectoraat en de Dienst Amsterdamse Bos een samenwerking aangegaan voor kunstprojecten in het Amsterdamse Bos. De Rietveld is gevraagd daarvoor adviseur te zijn. In mei 2011 is een onderzoek gestart naar de mogelijkheden voor kunstprojecten en onderwijsprojecten. Onderzoek is in opdracht van het Lectoraat gedaan door Richtje Reinsma i.s.m. Henk de Vroom.

Het Lectoraat heeft een opzet gemaakt voor een adviescommissie en voor de samenwerking tussen de Rietveld, het Lectoraat en de Dienst Amsterdamse Bos, onder de werktitel 'Het Bosgevoel'. In het najaar is het eerste project 'Grey Roots' door Rutger Emmelkamp i.s.m. Henk de Vroom inhoudelijk ontwikkeld. De uitvoering van het project vindt plaats in het Amsterdamse Bos van 16 april tot en met 27 april 2012. De tentoonstelling vindt plaats in september en oktober 2012.

'Non economical structures and encounters in public spaces'

In het najaar van 2010 vond deze workshop over kunst in de openbare ruimte plaats met een eindpresentatie eind januari in 2011. In deze workshop stond het onderzoek naar de betekenissen van de verschillende structuren die voorkomen in de publieke ruimte centraal. Het doel was artistieke strategieën te ontwikkelen, die werken met gegeven situaties in de openbare ruimte. Het onderzoeksgebied strekte zich uit binnen een straal van 3 km rond het Sandberg Instituut. De workshop werd gegeven i.s.m. het Sandberg Instituut en de Universiteit van Amsterdam. 12 internationale studenten van beide opleidingen namen deel aan de workshop, die werd geleid door de kunstenaar Helmut Dick samen met Jeroen Boomgaard.

Summerschool Autonomy Project

In het kader van een samenwerkingsproject met het Van Abbe Museum, de Vrije Universiteit, de Universiteit van Hildesheim, het Dutch Art Institute en de Academie van Liverpool participeerde een aantal studenten van het Sandberg Instituut aan een Summer School in het Dutch Art Institute in Arnhem. Het lectoraat nam deel aan de debatten in de persoon van Jeroen Boomgaard

Samenwerking en onderzoek bachelorniveau

Evenals in 2010 was het lectoraat in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam in 2011 betrokken bij de opzet en invulling van het Honoursprogramma.

Samenwerking en onderzoek op masterniveau

Evenals in 2010 was het lectoraat in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam in 2011 betrokken bij de opzet en invulling van het Master Artistic Research Programma. De invulling hiervan bestond voornamelijk uit het aanbieden van theorie/praktijk vakken voor studenten van het Sandberg Instituut en studenten van de Master Artistic Research. Gastdocenten waren onder meer: Barbara Visser, Lonnie van Brummelen, Praneet Soi en Jeremiah Day. Daarnaast verzorgde de lector onderzoekstraining voor studenten van het Sandberg Instituut die aan hun eindscriptie werken.

Onderzoeksopdrachten

Argentina, Zuidas Amsterdam

De in het najaar van 2010 gestarte onderzoek van Public Space With A Roof: Tamuna Chabashvili, Adi Hollander and Vesna Madzosi, resulteerde in december 2011 in een voorstel 'Argentina, Zuidas Amsterdam'. Het voorstel is gebaseerd op het idee een model te creëren dat een discussie stimuleert over de rol van onderwijs, cultuur en kunst in de steden van de toekomst.

De onderzoeklocaties zijn het station Quiñihual en omgeving in Argentinië en Station Zuidas Amsterdam en omgeving. In 2012 zal concrete uitvoering van het project op de Zuidas plaatsvinden.

Samenwerkingen

Het lectoraat is in 2011 betrokken geweest bij drie grote samenwerkingsprojecten:

- Het Autonomy Project: een samenwerkingsproject met het Van Abbe Museum, de Vrije Universiteit, de Universiteit van Hildesheim, het Dutch Art Institute, de Universiteit van Amsterdam en de Academie van Liverpool waarin een nieuwe invulling van het begrip autonomie wordt onderzocht. In het kader van de samenwerking worden summer schools voor studenten georganiseerd en vond in oktober 2011 een groot symposium plaats.
- SAR/JAR/ARC: de Gerrit Rietveld Academie is officieel partner in een met SIA/RAAK gefinancierd internationaal project ter ondersteuning en verspreiding van artistic research. Onderzoekers van de kenniskring plaatsen hun onderzoeksmateriaal in het archief en nemen deel aan conferenties.
- Fieldwork: Marfa. In samenwerking met de ESBA in Nantes en de HEAD in Genève en met ondersteuning van Skor, heeft het lectoraat een residency programma gestart in Marfa (VS). Dit programma, gericht op opkomende kunstenaar/onderzoekers, vindt plaats in het gebied waar Donald Judd lang gewoond en gewerkt heeft en waar hij zijn grote collectie kunstwerken bijeen heeft gebracht. Op de eerste call for applications kwamen 150 aanmeldingen waaruit door een internationale commissie vervolgens 9 kandidaten zijn geselecteerd. De kandidaten worden geacht te werken op basis van door de aangesloten academies aangeleverde onderzoeksprogramma's. Daarnaast zullen de resultaten van de residencies ontsloten worden door middel van publicaties, symposia en workshops gericht op masterstudenten. Het is de bedoeling dat de afdelingen van het Sandberg Instituut ook actief in het programma gaan participeren.

Symposia

Extra Muros

In het kader van de afronding van het programma 'Stedelijke in de stad' heeft het Stedelijke Museum contact gezocht met het lectoraat. Hieruit ontstond een samenwerkingsverband en werd het plan voor het internationale symposium en publicatie met de titel 'Extra Muros' ontwikkeld. Op 11 maart 2011 heeft het symposium plaats gevonden waarin de balans werd opgemaakt hoe moderne kunstmusea zich in de stad kunnen manifesteren en wat zowel de stad als het museum kunnen bewerkstelligen door dergelijke interacties.

Doing Diderot

Het symposium *Doing Diderot: New views on making in the arts* vond plaats op 19 april 2011 bij ArtEZ in Arnhem en ging over de hernieuwde belangstelling voor het maken in de kunsten. Centrale gast was de gelauwerde Amerikaanse socioloog Richard Sennett (VS 1943). De theorie die hij beschrijft in het boek *De ambachtsman. De mens als maker* (2008) vormde het uitgangspunt van de dag. Hierin roept hij op tot een herwaardering van het vakmanschap. Hij refereert daarbij aan Diderots beroemde *Encyclopédie, ou Dictionnaire raisonné de l'art et métiers*, waarin het maakproces van de vakman in tekst en beeld centraal staat. Sennett onderzoekt het verband tussen hoofd en handen, tussen denken en doen. Elke vaardigheid veronderstelt volgens hem zowel lichamelijke oefening als verbeeldingskracht.

The Autonomy Project

Het Autonomy Project Symposium vond van 7 tot 10 oktober 2011 plaats en was een samenwerking met het Van Abbemuseum en een aantal binnen en buitenlandse instellingen. Het symposium adresseerde de positie van kunst in de samenleving vandaag de dag. Het begrip autonomie is ooit ontstaan om de plaats van kunst in de maatschappij te specificeren, maar is nu een middel geworden om de publieke relevantie ervan onderuit te halen. Dit symposium heeft de huidige situatie besproken aan de hand van het werk van filosoof Jacques Rancière. Deze heeft effectief de functie van autonome kunst beschreven binnen het publieke leven.

3.3 Onderwijsrendement bacheloropleidingen

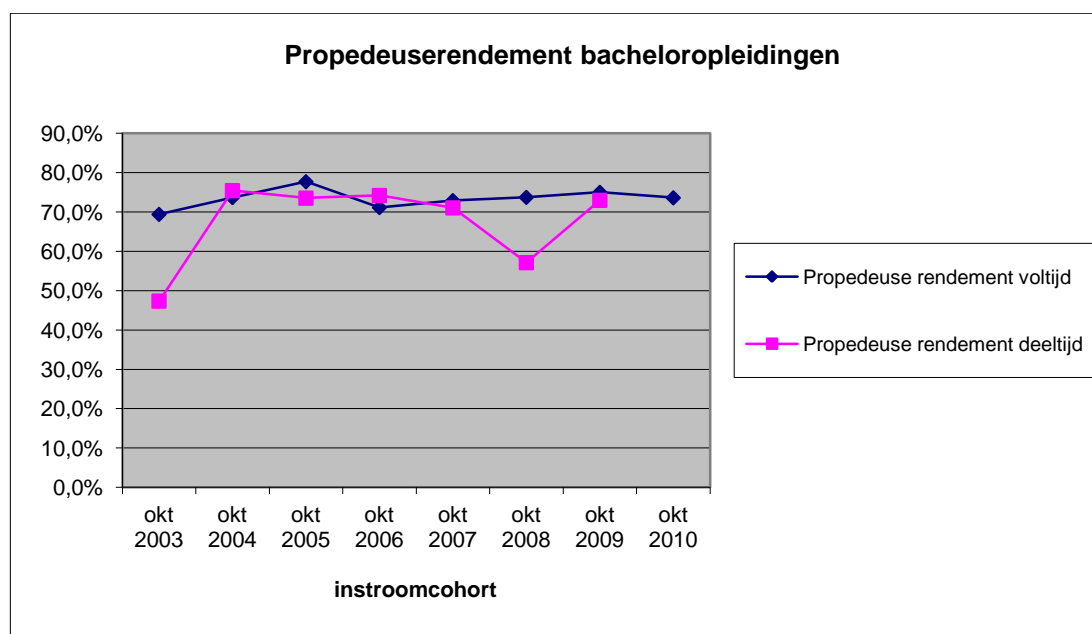
3.3.1 Bachelor diploma's

In het verslagjaar is aan 202 studenten van de bacheloropleiding een diploma uitgereikt. Traditioneel zijn ook dit jaar de eindexamens weer afgesloten met een tentoonstelling. Het eindexamenwerk van de studenten was in de eigen gebouwen aan de Fred Roeskestraat te bezichtigen. Duizenden bezoekers zagen de expositie. De eindexamenstudenten zijn gedurende de gehele expositieperiode zelf bij hun werk aanwezig om een toelichting te kunnen geven aan geïnteresseerden uit onder andere de museum- en galeriewereld en aan de pers.

3.3.2 Propedeuserendement bacheloropleidingen

Propedeuserendement voltijd- en deeltijdopleiding

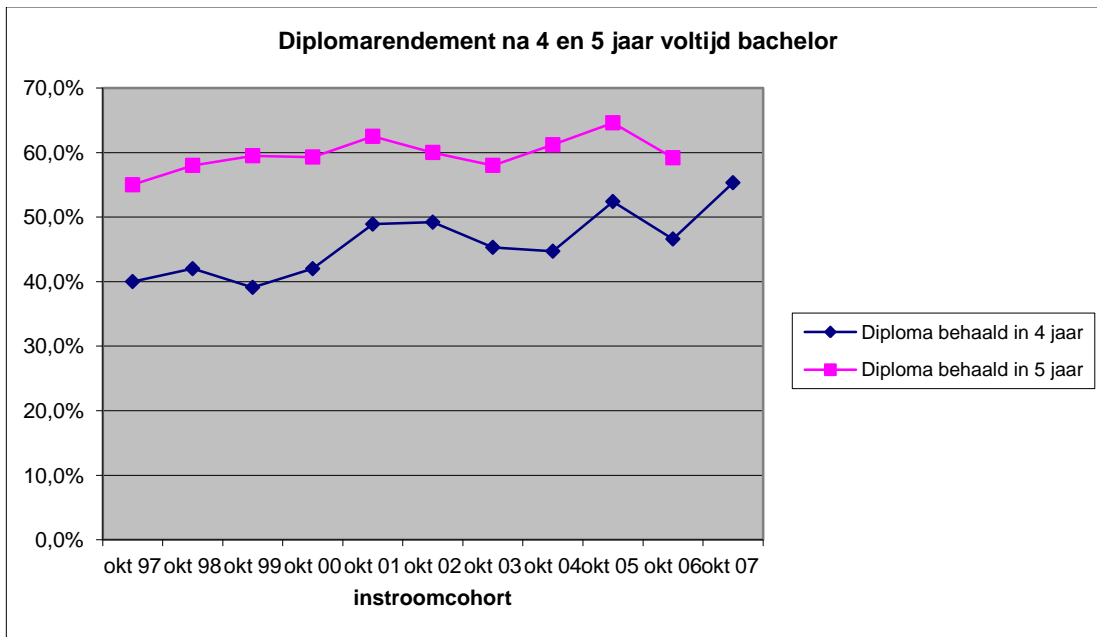
Instreamcohort	okt 2003	okt 2004	okt 2005	okt 2006	okt 2007	okt 2008	okt 2009	okt 2010
Instream Basisjaar voltijd	134	133	148	149	155	137	136	144
Na/tijdens Basisjaar vertrokken	33	31	26	38	33	28	26	30
Doubleure	8	4	7	5	9	8	8	8
Propedeuse rendement voltijd	69.4%	73.7%	77.7%	71.1%	72.9%	73.7%	75.0%	73.6%
Instream Basisjaar deeltijd	38	57	34	31	38	28	37	39
Gestopt in 1e propedeusejaar	9	9	6	4	6	7	7	3
Gestopt in 2e propedeusejaar	11	5	3	4	5	5	3	
Propedeuse rendement deeltijd	47.4%	75.4%	73.5%	74.2%	71.1%	57.1%	73%	

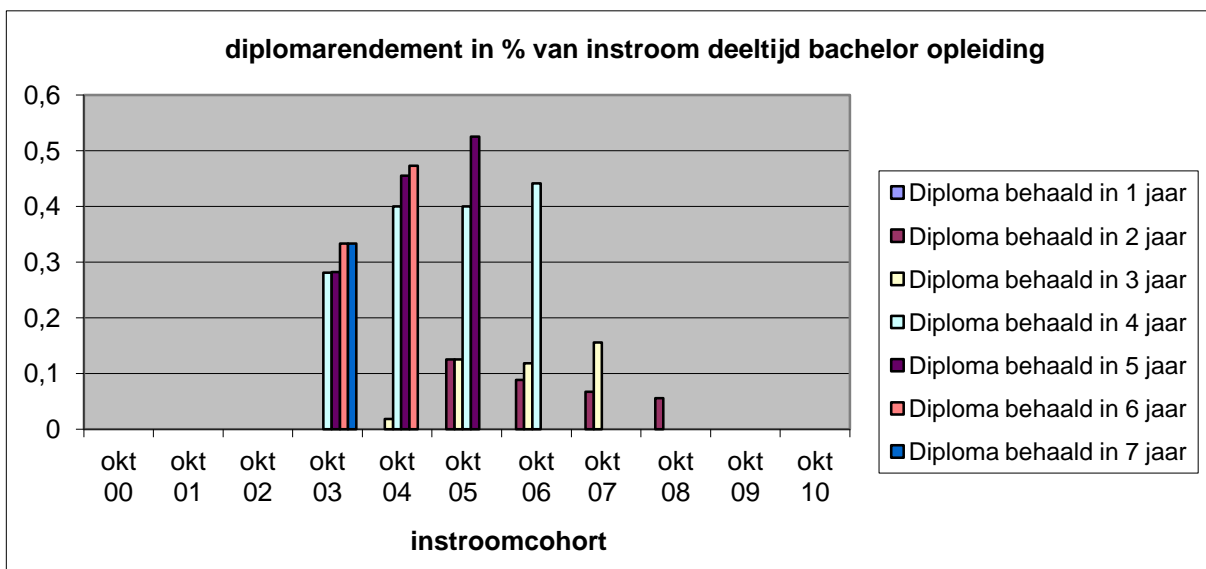
Zoals uit de bovenstaande tabel en grafische weergave blijkt zijn de rendementen van de voltijdpropedeuse redelijk stabiel en liggen deze iets boven de 70%.

Na een incidentele daling van het rendement van de deeltijdpropedeuse is er sprake van een herstel naar een niveau dat vergelijkbaar is met dat in voorgaande jaren.

3.3.3 Diplomarendement bacheloropleiding

Het diplomarendement van de voltijdstudenten is de laatste jaren redelijk stabiel gebleven en ligt na 5 jaar rond/boven 60%. Het rendement na 4 jaar vertoont na een incidentele daling een herstel. In vergelijking met de landelijke cijfers voor het HBO ligt het rendement na vijf jaar van de bacheloropleidingen van de Gerrit Rietveld Academie iets hoger dan het landelijk gemiddelde. Het rendement is vergelijkbaar met de overige opleidingen op het gebied van Beeldende Kunst en Vormgeving.

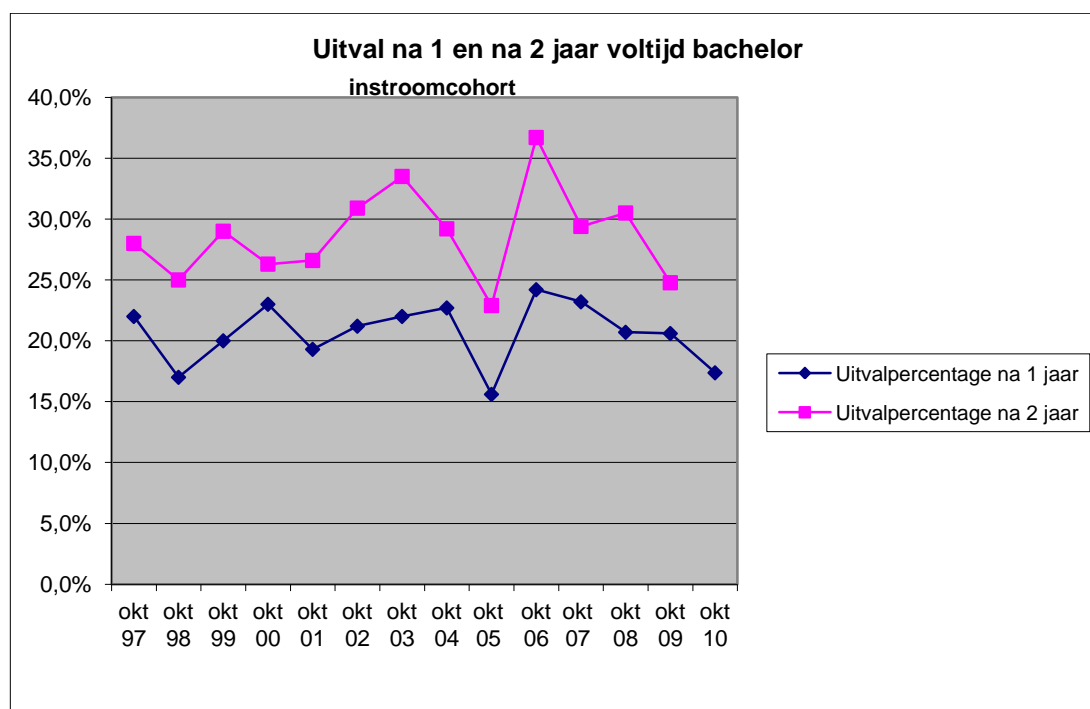
Zoals uit de bovenstaande figuur blijkt maakt het diplomarendement van de deeltijdopleiding een positieve ontwikkeling door. Het rendement na vijf jaar (de nominale cursusduur) ligt nu net boven de 50%. De verwachting is dat het

rendement naar zes jaar, de gebruikelijke maat c+1) volgend jaar op een niveau vergelijkbaar met dat in de voltijdopleiding komt te liggen.

3.3.4 Studie uitval en exitgesprekken bacheloropleiding

De studie-uitval is in 2010-2011 verder afgenomen ten opzichte van de voorgaande jaren. De uitval bij DOG-time is zowel in de propedeuse en in de vakklassen sterk afgenomen ten opzichte van het voorgaande studiejaar. Ook de uitval in de vakklassen is laag in vergelijking met de voorgaande studie jaren.

Uitval over het studiejaar 2010-2011							
	Aantal studenten per 1-10-2010	Aantal VZ*	Uitval% studiejaar 10-11	Uitval% studiejaar 09-10	Uitval% studiejaar 08-09	Uitval% studiejaar 07-08	Uitval% studiejaar 06-07
Basisjaar voltijd	154	31	20.1%	22.3%	21.2%	20.1%	20.5%
Basisjaar deeltijd	68	6	8.8%	16.1%	20.3%	14.9%	11.5%
Vakklassen	574	42	7.3%	8.5%	10.2%	9.4%	13.7%
Dogtime vakklassen	71	3	4.2%	7.7%	13.3%	6.3%	9.6%
Totaal	867	82	9.5%	11.5%	11.6%	11.6%	14.5%
Waarvan:							
Niet-Nederlanders	402	29	7.2%	10.4%	10.9%	12.4%	13.5%
Nederlanders	465	53	11.4%	12.3%	15.5%	10.9%	15.2%

Analyse van de uitval bacheloropleiding

Studie-uitval komt voort uit:

- Persoonsgebonden oorzaken;
- Onderwijsgerelateerde oorzaken;
- Externe oorzaken.

Onderzoek naar studie-uitval is een volledig geïntegreerd onderdeel in het onderwijs van de Gerrit Rietveld Academie. Voortijdige academieverlaters en studieonderbrekers krijgen een exit- vragenformulier waarin naar de redenen van vertrek wordt gevraagd. Daarnaast biedt de decaan de gelegenheid voor een persoonlijk gesprek. Doel hiervan is inzicht te krijgen in hoeverre het bij uitval gaat om structurele, studiegerelateerde zaken. Op basis hiervan neemt de academie maatregelen om deze uitval te beperken.

De meest genoemde reden om te stoppen is het ervaren van spanning bij de beoordeling. Daarnaast spelen bijzondere - of familieomstandigheden en ziekte een rol, ook hebben de stoppers te weinig tijd aan hun studie besteed en kostte het werken naast de studie teveel tijd. Bij onderbrekers speelt spanning bij de beoordeling een veel kleinere rol. Daar zijn de belangrijkste redenen bijzondere- of familieomstandigheden, financiële redenen, ziekte, de studie is te zwaar en het werken naast de studie kost te veel tijd.

Financiële redenen en teveel tijd moeten besteden aan werk naast de studie worden meer dan voorheen genoemd. Onderwijsgerelateerde redenen spelen een kleinere rol dan vorig jaar.

3.3.5 Arbeidsmarktsucces van afgestudeerden bacheloropleiding

De kunstenmonitor informeert de Gerrit Rietveld Academie over de aansluiting van de opleiding op de regionale en landelijke arbeidsmarkt en over vervolgoopleidingen van haar oud-studenten. Tevens levert het onderzoek informatie over de tevredenheid van alumni over het genoten onderwijs. Daarnaast wordt ook gevraagd naar programma, personeel en voorzieningen.

De afgestudeerden van het studiejaar 2008/2009 zijn in 2010 ondervraagd. De verslaglegging van dit onderzoek hebben we in de zomer van 2011 ontvangen. De respons was 38%, dit is iets hoger dan vorig jaar. Landelijk lag de respons voor vergelijkbare opleidingen op 34%.

Betaalde werkzaamheden	Rietveld Academie 2010	Landelijk kunstonderwijs 2010	Rietveld Academie 2009	Landelijk kunstonderwijs 2009
	N = 90		N = 70	N= herwogen naar samenstelling GRA
Ja	89%	89%	84%	84%
Nee	11%	11%	16%	16%
Indien ja:				
- Binnen eigen vakgebied	29%	39%	17%	30%
- Buiten eigen vakgebied	15%	14%	16%	17%
- Zowel binnen als buiten eigen vakgebied	55%	47%	67%	54%
Werkzaamheden binnen eigen vakgebied ²				
- scheppend/uitvoerend kunstenaar	96%	97%	98%	94%
- docent	11%	14%	13%	12%
- beleidsmatig/management/ organisatorisch medewerker	18%	16%	6%	8%
Omschrijving van de huidige situatie ³				
Betaalde werkzaamheden	22%	23%	41%	42%
Zelfstandig/ zzp- er/freelancer ⁴	44%	45%		
Student	10%	7%	7%	6%
Combinatie studie werk	10%	6%	9%	10%
Combinatie werk-werkzoekend	6%	8%	26%	21%
Werkloos	1%	2%	3%	2%
Anders	7%	8%	14%	19%

3.3.6 Visie op rendementsontwikkelingen

Diploma's/afgestudeerden

Ons beleid ten aanzien van studierendementen is gebaseerd op twee idealen waartussen een zekere spanning bestaat: kwaliteit en uitstroom. Hier ontstaat een interessante paradox. Hoe strenger we zijn bij de begeleiding en de beoordelingen des te beter is de kwaliteit van de afgestudeerden, maar des te lager de uitstroomrendementen. Met andere woorden: wat is doorslaggevend voor de kwaliteit van het kunstonderwijs, het aantal afgestudeerden of het niveau van de afgestudeerden? De Gerrit Rietveld Academie streeft naar het hoogste kwaliteitsniveau. Dit leidt ertoe dat, indien we uitgaan van de totale studenten populatie, de Gerrit Rietveld Academie een rendement haalt voor voltijdstudenten van zo'n 60% na vijf jaar studie. Zoals ook uit de figuur in paragraaf 3.3.3. blijkt ontstaan met enige regelmaat, moeilijk te verklaren, verschillen tussen cohorten.

² Meerdere antwoorden mogelijk

³ Subjectieve omschrijving

⁴ Deze categorie is dit jaar voor het eerst toegevoegd, hierdoor is het antwoord bij betaalde werkzaamheden en de categorie "anders" lager dan voorgaande jaren.

Propedeuse rendement en studie-uitval

De studie-uitval in de propedeuse lag het afgelopen jaar voor de voltijdopleiding lager dan in de voorgaande jaren (ca. 17%). De cijfers van de laatste jaren overziend lijkt er sprake van een structurele daling van de uitval. Gezien de kleine omvang van de opleidingen (en dus ook van de uitval in absolute aantallen) is dit nog niet met zekerheid te zeggen.

Bij de deeltijdopleiding was sprake van een daling van de uitval van 20% naar 16%. Een zekere uitval is in de propedeuse niet te voorkomen. Studenten worden geselecteerd op talent. Het onderwijs aan de Gerrit Rietveld Academie vraagt echter van studenten naast talent ook het vermogen goed te communiceren over het werk en te beschikken over voldoende zelfvertrouwen, zelfstandigheid en emotionele stabiliteit. Ondanks een serieus selectiebeleid blijkt het voor een aantal studenten in het eerste jaar toch moeilijk om aan de eisen en verwachtingen van het onderwijs te voldoen. Hoe intensief mentoren de student ook begeleiden, tijdens het eerste jaar realiseert de student zich pas echt wat de vrijheid en daarmee de grote eigen verantwoordelijkheid inhouden, die inherent zijn aan het onderwijs bij de Gerrit Rietveld Academie. Een meer schoolse aanpak op een andere academie is voor deze groep studenten mogelijk een oplossing.

Daarnaast zijn er jaarlijks, zowel in de propedeuse als in de vakjaren, studenten bij wie de basisvoorwaarden om te kunnen studeren niet aanwezig zijn, zoals:

- financiële problemen;
- psychische problemen;
- een zware baan en/of de zorg voor kinderen;
- een gebrek aan geschikte woonruimte.

Het komt helaas allemaal in toenemende mate voor en leidt in veel gevallen tot studie uitval. Overigens tekenen de tendensen van een groeiend aantal studenten met financiële en psychische problemen zich ook landelijk af.

De vraag blijft hoe de uitval kan verminderen en het rendement kan worden verhoogd. Naast vroegtijdige signalering van voortgangproblemen in de studie door mentoren en decaan is de wijze waarop uitval wordt gevolgd hierbij een belangrijk instrument. Uit de jaarlijkse exit rapportage is goed op te maken waarom studenten de Gerrit Rietveld Academie vroegtijdig verlaten.

3.4 Onderwijsrendement masteropleidingen

3.4.1 Diplomarendement masteropleidingen

De studieduur is twee jaar met een jaarlijkse start in september. Dankzij de strenge toelatingsselectie is de uitval gering. In 2011 stakten 5 studenten de studie (6,6%), drie bij de opleiding Fine Arts, en twee bij MIA. In het collegejaar 2010-2011 behaalden 34 studenten het masterdiploma. De nieuwe Master Interior Architecture is gestart in 2010 en Vacant NL in 2011, waardoor bij deze opleiding nog geen eindexamen plaatsvond.

3.4.2 Arbeidsmarktsucces van afgestudeerden masteropleidingen

Prijzen/nominaties

Digidicht prijs, Fonds voor de Letteren	Lauren Grusenmeijer
Items Studenteprijs Grafisch Ontwerpen 2011	Michele Champagne
9 ^e Pietje Bell lezing Kunsthal Rotterdam/selectie NRC	Katinka Simonse (Tinkebell)
Volkskrant BK-Prijs, nominatie	Jonas Staal
Aanzet!, nominatie	Janina Schippers
Dutch Documentary Photo Foundation, nominatie	Florian Gottke
NetPac Award 2011 IFFR Rotterdam	Atousah Bandeh

Stipendia/Beurzen

De gegevens van het Fonds BKVB over 2011 zijn door het fusie proces met de Mondriaan stichting nog niet beschikbaar.

Filmfonds

Absent without leave Tim Leyendekker/GJ Reijnders scenario
ontwikkeling
Symmetry Ruben van Leer

Anders

PhD beurs STF/Portugal Paula Albuquerque
EKWC Residence Yasser Balleman, Tilmann Meyer-Faje,
Kris Hymoller

3.4.3 Visie op rendementontwikkelingen masteropleidingen

Het beleid van de masteropleidingen is er op gericht succesvolle kunstenaars en ontwerpers af te leveren. Het Sandberg Instituut probeert studenten er van te overtuigen dat het studeren een kans is om te verdiepen en te specialiseren. Daarnaast kan het behalen van een master in een latere fase van de loopbaan het verschil maken. In het buitenland is de master een voorwaarde om les te mogen geven en in meer algemene zin een manier om serieus genomen te worden als kunstenaar en ontwerper. Voor een ontwerper kan een master nodig zijn om opgenomen te worden in verplichte registers die zijn ingesteld door het beroepsveld. De redenen waarom enkele studenten in een vroeg stadium afhaken zijn altijd specifiek en aan de persoon gerelateerd, de absolute aantallen zijn laag (2011: vier studenten).

3.5 Kwaliteitszorg

Accreditatie

In 2010 heeft de Gerrit Rietveld Academie gekozen voor deelname aan de zogeheten instellingstoets. Deze zal plaatsvinden in het najaar van 2012. Dit betekent dat de afzonderlijke opleidingen via een beperkt kader kunnen worden geaccrediteerd. De masteropleiding Autonome Beeldende Kunst is de eerste opleiding die op deze wijze in 2011 is geaccrediteerd. In het voorjaar van 2011 heeft het panel de opleiding bezocht en is gekomen tot een positief oordeel, voor alle drie de standaarden werd een 'goed' gegeven. De visie van de opleiding op het onderwijs werd als excellent gewaardeerd.

In 2012 worden de masteropleidingen Ontwerp en Vrije Vormgeving geaccrediteerd, de voorbereidingen hiervoor zijn dit jaar gestart.

Onderzoeken

Het exitonderzoek, een onderzoek onder studenten die voortijdig de studie stoppen of onderbreken, heeft ook dit jaar weer plaatsgevonden. Meer dan voorgaande jaren geven stoppende studenten aan dat financiële problemen en de combinatie werk-studie redenen zijn hun studie te stoppen. Daarnaast blijven ziekte en persoonlijke omstandigheden belangrijke redenen om te stoppen met de studie.

De Rietveld Academie heeft deelgenomen aan de kunstenmonitor, een landelijk onderzoek waarbij de alumni ruim een jaar na afstuderen worden ondervraagd over de start op de arbeidsmarkt en hun tevredenheid over het onderwijs. De vragenlijst wordt voorgelegd aan bachelor- en masterstudenten. In 2011 is er in samenwerking met het kunstonderwijs een vragenlijst ontworpen gericht op de masterstudenten, zij doen nu niet meer mee met de reguliere vragenlijst, maar vullen een lijst in die beter aansluit bij de positie van de masteralumni.

Een keer in de twee jaar wordt de tevredenheid onder studenten en medewerkers gepeild. Deze onderzoeken hebben in 2010 plaatsgevonden en zullen in het voorjaar van 2012 weer plaatsvinden. In het december heeft wel een tevredenheidsonderzoek onder studenten van de masteropleidingen plaatsgevonden ter voorbereiding op de accreditatie.

Er is dit jaar onderzoek gedaan naar ICT in het bacheloronderwijs, het betrof een onderzoek naar het gebruik van apparatuur en software, het aanleren van programma's en de ondersteuning door de werkplaatsen bij ICT vraagstukken. Dit onderzoek wordt gebruikt om het beleid ten aanzien van ICT in ons onderwijs aan te scherpen.

Na het eindexamen is aan de externe gecommitteerden gevraagd hun mening te geven over de kwaliteit van het niveau van onze afgestudeerden. De uitkomsten van dit onderzoek zijn besproken tijdens een vergadering van de examencommissie.

In samenwerking met Monika Kackovic, promovenda aan de Universiteit van Amsterdam, is een onderzoek uitgevoerd onder alumni van de academie. Het onderzoek poogt inzicht te verschaffen in het functioneren (en succes) van alumni in hun beroepspraktijk. Er wordt onder meer gekeken naar verkopen, inkomen en de aard van de beroepspraktijk die alumni onderhouden. De eerste uitkomsten van het onderzoek worden in 2012 verwacht.

Studentenlunch

Elke maand vindt er een lunch met studenten plaats waarbij de directeur onderwijs van de bacheloropleidingen en de beleidsmedewerker kwaliteitszorg spreken over een actueel onderwerp. Dit kan een onderwerp zijn dat voortkomt uit het studententevredenheidsonderzoek of dat te maken heeft met een beleidsvoornemen. Doel is de meningen van studenten mee te laten spelen bij het formuleren van verbetertrajecten en beleidsbeslissingen. Dit jaar is o.a. gesproken over doubleren in de propedeuse, toetsen en beoordelen, huisvesting van de academie, toekomst afdeling mode, open dag en vakklaskeuze en verwachtingen over de studie.

G-tops

In het studiejaar 2008-2009 is de Rietveld Academie begonnen met de G-tops. Docenten vertellen collega's over hun beste ervaringen tijdens het lesgeven aan de academie. Deze bijeenkomsten zijn voor alle medewerkers van de academie toegankelijk en worden negen keer per jaar gehouden. Doel is docenten te laten leren van elkaars ervaringen in het lesgeven en de kwaliteit van het lesgeven en het onderwijs bevorderen.

Afdelingsgesprekken

In het begin van het studiejaar kijken de coördinatoren in kleine groepjes terug op het voorgaande jaar en vertellen hun plannen en uitdagingen voor het komende jaar. De bijeenkomsten worden voorgezeten door de directeur onderwijs van de bacheloropleidingen en genotuleerd door de beleidsmedewerker kwaliteitszorg. Onderwerpen van algemeen belang die voortkomen uit deze gesprekken worden ingebracht in het maandelijks coördinatorenoverleg. Doel is te onderzoeken wat van waarde is binnen ons onderwijs en deze kennis te delen met collega's, om zo doende te werken aan de kwaliteit van het onderwijs.

Verbetertrajecten

Uit de tevredenheidsonderzoeken bleek dat er onvrede was over het functioneren van de afdeling Mode. Na intern onderzoek en overleg met mensen uit het werkveld heeft de afdeling Mode dit jaar een nieuwe start gemaakt, met een nieuw programma en een nieuwe coördinator.

De huisvesting van de academie is een blijvend aandachtspunt. Dit jaar is begonnen met het ontwerp van een nieuw gebouw, meer

hierover staat in het hoofdstuk materiële voorzieningen en milieuzorg.

3.6 Samenwerkingsverbanden en uitwisselingen

3.6.1 Samenwerkingsverbanden

De Gerrit Rietveld Academie is medeoprichter en lid van de International Association of Independent Art and Designschools (AIAS). Binnen dit netwerk van achttien hogescholen op het gebied van beeldende kunst en vormgeving is er een actief uitwisselingsprogramma van studenten en docenten.

Met het Institute for the International Education of Students (IES) heeft de academie een overeenkomst voor een instroomprogramma voor Amerikaanse studenten in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam. Amerikaanse studenten worden in staat gesteld één of twee semesters hun studie aan de bacheloropleidingen van de Gerrit Rietveld Academie te volgen. De studenten worden niet ingeschreven als student bij de Gerrit Rietveld Academie, maar betalen een kostendekkende fee. In 2011 hebben negen studenten voor een periode van 4-6 maanden deelgenomen aan het programma.

Honoursprogramma in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam

Sinds het studiejaar 2006-2007 biedt de Rietveld Academie in samenwerking met Universiteit van Amsterdam het honoursprogramma Kunst, Wetenschap en Praktijk aan. Dit programma heeft ten doel excellentie te bevorderen in het hoger onderwijs. Studenten van zowel de Rietveld Academie als de Universiteit van Amsterdam werken samen rond de onderwerpen Artistic Research (08/09) en Art and Research (09/10 en 10/11). De studenten zijn zeer positief over het programma. Financiering vond het eerste jaar plaats uit de gelden van Ruim Baan voor Talent, daarna hebben beide instellingen dit programma zelf gefinancierd.

Sandberg Instituut

Het Sandberg Instituut werkt per project vaak samen met andere partners. In de bijlage is een overzicht van deze instellingen opgenomen. Vaste samenwerkingsverbanden zijn met de Universiteit van Amsterdam, OTIS/Los Angeles, NIMK/Montevideo, Mediafonds, SKOR, European Cultural Foundation (ECF), Unicef, DMY/Berlijn, BNO, De Balie, Bureau Broedplaatsen Amsterdam, Dutch DFA, Europees Keramisch Werk Centrum (EKWC), Instituto Buena Vista (IBB), Curaçao, LKPR, Lloyd Hotel, MOTI/Breda, st. All Media, SSP/Amsterdam, TU-Delft, Virtueel Museum Zuidas, VPRO en CASZuidas.

3.6.2 Erkenning studiepunten van andere instellingen

De Gerrit Rietveld Academie erkent niet automatisch de studiepunten van andere onderwijsinstellingen. Omdat de Gerrit

Rietveld Academie aan de poort selecteert, moet iedere student eerst de toelatingsprocedure doorlopen. Studenten die al aan een kunstacademie studeren kunnen wel direct deelnemen aan het toelatingsexamen en daarmee het toelatingsspreekuur overslaan. Wanneer bij de toelating wordt besloten dat een student in een hoger jaar kan instromen, wordt vrijstelling verleend voor het voorgaande jaar of jaren. Deze vrijstelling moet worden onderbouwd met studiepunten van de eerdere opleiding. Het erkennen van studiepunten voor bepaalde vakken is bij de Gerrit Rietveld Academie evenmin aan de orde. Een student die bijvoorbeeld al een (deel-) studie filosofie heeft gedaan, krijgt niet automatisch een vrijstelling voor de filosofielessen, omdat het theorieaanbod bij de Gerrit Rietveld Academie altijd een relatie heeft met beeldende kunst en niet als een losstaand vak wordt aangeboden. De toekenning van studiepunten aan de Gerrit Rietveld Academie is gekoppeld aan de halfjaarlijkse beoordeling van de ontwikkeling van de student.

3.6.3 Uitwisselingen van staf en studenten

Een wisselend aantal docenten vervult tijdelijke of vaste functies aan buitenlandse universiteiten en colleges. Dit gebeurt nu ook binnen Erasmus-programma.

In 2011 heeft de academie haar beleid ten aanzien van inkomende exchange studenten aangepast. Het tot dan toe geldende beleid waarbinnen alle kandidaten op basis van hun portfolio werden beoordeeld op hun geschiktheid voor een exchangeperiode aan de academie bleek te bewerkelijk. Met ingang van het voorjaarssemester 2012 komen alleen kandidaten afkomstig door de academie geselecteerde onderwijsinstellingen (ca. 80) in aanmerking voor een exchange. In de loop van 2013 zal de lijst herzien worden en opnieuw vastgesteld. Onderwijsinstellingen met belangstelling voor een exchangerelatie met de academie zullen dan worden beoordeeld.

In het verslagjaar hebben 24 studenten van de academie in het kader van uitwisseling een deel van hun studie in het buitenland gevolgd. In het verslagjaar zijn 60 buitenlandse studenten via een uitwisselingsprogramma naar de Gerrit Rietveld Academie gekomen. Door het relatief grote aantal buitenlandse studenten aan de academie is de belangstelling voor een exchange in het buitenland relatief minder dan de belangstelling vanuit het buitenland. De Gerrit Rietveld Academie streeft naar een evenwichtige situatie per afdeling maar dat blijkt niet altijd mogelijk.

In 2011 werpt het partnerschap met het Erasmus-programma van de EU zijn vruchten af. In het verslagjaar hebben acht uitgaande studenten gebruik gemaakt van de Erasmus beurs, welke 200 euro per maand bedraagt. Daarnaast kan de student ook vergoed een taal cursus volgen. Ook de inkomende studenten maken hier dankbaar gebruik van.

3.7 Onderwijs aan personeelsleden

In het verslagjaar zijn de mogelijkheden verder verkend om op maat gesneden masterprogramma's aan te bieden aan docenten die actief zijn in het HBO-kunstvakonderwijs binnen en buiten de academie. Doel is om op termijn zowel te voorzien in de behoefte van docenten om hun scholingsniveau te verhogen, als om te voorzien in de beleidsmatige behoefte om het aantal docenten in het HBO met een mastergraad te vergroten.

3.8 Wet- en regelgeving

3.8.1 Onderwijs- en examenregeling en Studentenstatuut

De Gerrit Rietveld Academie heeft twee Onderwijs- en examenregelingen (OER): een voor de bacheloropleidingen Beeldende Kunst en Vormgeving samen en een voor de vier masteropleidingen die worden uitgevoerd door het Sandberg Instituut. De bacheloropleidingen hebben gezamenlijke OER omdat, ondanks de door de overheid aangebrachte scheiding in de opleidingen Beeldende Kunst en Vormgeving, in de praktijk de beide studierichtingen op de Gerrit Rietveld Academie zozeer met elkaar zijn verweven dat het omschrijven van het onderwijs in twee aparte regelingen niet bijdraagt aan een beter beeld van de opleidingen. Een dergelijke situatie is ook in de masteropleidingen aan de orde. De Onderwijs- en examenregeling is opgenomen in het Studentenstatuut. Jaarlijks wordt het Studentenstatuut/OER opnieuw bekeken op relevantie en desgewenst bijgesteld. Het Studentenstatuut is van de interne website te downloaden, in het Nederlands en het Engels.

Opleidingscommissie

De Gerrit Rietveld Academie heeft voor de bacheloropleidingen Autonome Beeldende Kunst en Vormgeving één opleidingscommissie. De taak van de opleidingscommissie is het bewaken van de kwaliteit van het onderwijs en het jaarlijks evalueren van de Onderwijs- en examenregeling. Daarnaast is zij gerechtigd het College van Bestuur gevraagd en ongevraagd van advies te dienen. De commissie bestaat uit zes leden, van wie drie leden afkomstig zijn uit het onderwijzend personeel en drie uit de studentenpopulatie. In het verslagjaar is getracht de commissie opnieuw te activeren. Helaas is het lastig gebleken om studenten te motiveren deel te nemen aan de commissie. Uiteraard blijven we pogingen hiertoe ondernemen.

Examencommissie

In 2000 is de examencommissie ingesteld. Deze bestaat uit de coördinatoren van de afstudeerrichtingen. Zaken die de examencommissie betreffen worden besproken tijdens de coördinatorenvergaderingen, die iedere maand plaatsvinden.

In het verslagjaar is de regeling examencommissie aangepast. Waar de examencommissie in het verleden een meer passieve rol vervulde, is deze met de veranderingen veel actiever geworden.

3.8.2 Klachten- en beroepsprocedures

De Gerrit Rietveld Academie kent drie mogelijkheden om bezwaar in te dienen tegen uitspraken en handelingen die ongewenst of wellicht onterecht zijn.

1. COBEX

Studenten die het niet eens zijn met een uitspraak van de examencommissie kunnen zich wenden tot de COBEX, het College van Beroep voor de Eindexamens. Een student kan bij de COBEX beroep instellen tegen:

- Beslissingen van examencommissies en examinatoren;
- Beslissingen met betrekking tot een negatief bindend studieadvies;
- Beslissingen omtrent het vaststellen van het behaald aantal studiepunten;
- Beslissingen met betrekking tot toelating tot de examens;
- Een weigering een beslissing te nemen.

In het verslagjaar zijn er geen beroepsschriften ingediend bij de COBEX.

2. Klachten- en Geschillenregeling

Voor klachten over zaken, die niet de examens betreffen, kent de Gerrit Rietveld Academie een Klachten- en Geschillenregeling. In het verslagjaar is hier geen beroep op gedaan. Het beleid van de academie is er op gericht conflicten zo veel mogelijk door betrokkenen zelf te laten oplossen. Dat betekent dat men in eerste instantie moet proberen de zaak op een voor alle partijen bevredigende wijze op te lossen. Wanneer dit niet mogelijk blijkt, zal in overleg met de decaan, wanneer er een student bij betrokken is, of de direct leidinggevende, wanneer het een werknemer betreft, naar een oplossing worden gezocht. Blijft het resultaat voor één der partijen onbevredigend, dan zal het College van Bestuur de zaak onderzoeken en een uitspraak doen. In het verslagjaar is er een klacht geweest die het bijeenkomen van de klachtencommissie noodzakelijk maakte. Dit betrof een klacht over schorsing van een student in verband met wangedrag. De adhoc samengestelde commissie heeft klager in het ongelijk gesteld. Klager is in beroep gegaan en is ook hier in het ongelijk gesteld.

3. Klachtenregeling Ongewenst Gedrag

Voor personeel en studenten die te maken krijgen met ongewenst gedrag door hetzij personeel, hetzij studenten kent de academie de Klachtenregeling Ongewenst Gedrag. Hiervoor zijn twee vertrouwenspersonen ingesteld: één voor het personeel

(personeelslid) en één voor de studenten (studentendecaan). De vertrouwenspersonen kunnen de klager begeleiden bij het indienen van een klacht.

In het verslagjaar is er eenmaal een beroep gedaan op de regeling. Dit betrof ongewenst gedrag tussen studenten. De klacht is behandeld door een adhoc samengestelde commissie, die klager in het gelijk heeft gesteld. Beklaagde heeft uiteindelijk de academie verlaten.

3.9 Medezeggenschapsraad

De inspraak van personeel en studenten met betrekking tot het beleid en onderwijs aan de Gerrit Rietveld Academie vindt plaats via de Medezeggenschapsraad (MR). De Gerrit Rietveld Academie heeft een ongedeelde MR. Dat wil zegen dat alle geledingen van de academie, docenten/medewerkers en studenten gezamenlijk in een MR vertegenwoordigd zijn.

Volgens het reglement behoort deze raad veertien leden te hebben: zeven personeelsleden en zeven studenten die allen een zittingstermijn hebben van één jaar. De leden zijn herkiesbaar. Om deelname van studenten aan de MR te bevorderen zijn vacatiegelden ingesteld voor het bijwonen van vergaderingen. De vergaderingen van de MR zijn toegankelijk voor alle leden van de academiegemeenschap. Hoewel de wet voorschrijft dat voor de MR verkiezingen dienen te worden gehouden, blijkt dit in de praktijk onnodig omdat zich meestal maximaal 14 kandidaten aandienen en er dus weinig valt te kiezen. Wanneer zich meer dan 14 leden aanmelden, wordt er meestal gekozen voor een duolidmaatschap. Bij stemmingen wordt per duo één stem uitgebracht. De instelling van de MR vindt plaats op de eerste vergadering in januari.

De MR is dit jaar acht keer bij elkaar geweest voor reguliere bijeenkomsten. Daarnaast heeft er op 8 december 2011 een 'heidag' met het CVB plaatsgevonden, die geheel gewijd was aan de totstandkoming van het nieuwe Instellingsplan. In 2011 zijn er enkele onderwerpen geweest die een belangrijke rol hebben gespeeld:

De nul-meting en het stuk 'Typisch Gerrit', met het daaraan gekoppelde bekostigingsmodel en het instellingsplan vormden samen een belangrijk onderwerp. Er is een speciale vergadering gehouden rond 'Typisch Gerrit' en er is goed gekeken naar de daar aan verbonden problematiek. De MR heeft behoud van de onderwijskwaliteit als hoofdvoorwaarde voor het instellingsplan gesteld. De kwaliteit en diversiteit van het onderwijs aanbod in de bacheloropleiding mogen door de krimp niet in gedrang komen. Ook zou voorkomen moeten worden dat, bij krimp van een afdeling, de kwaliteit en diversiteit van de team samenstelling er op achteruit gaat.

Daarnaast heeft de MR vraagtekens gezet bij de toekomstige financiering als enkele bestaande problemen niet worden opgelost. Te weten:

Het niet bekostigd worden van studenten van buiten de EU
Het niet bekostigd worden van studenten zonder geldige inschrijving bij de gemeente.
Het niet bekostigd worden van studenten die meer dan zes jaar studeren.
Het minder bekostigd worden van studenten die al jaren opgebruikt hebben aan een andere HBO instelling.

Een ander belangrijk onderwerp waarover de MR zich het afgelopen jaar heeft gebogen is het huisvestingsvraagstuk en de totstandkoming van de mogelijke nieuwbouw van de Rietveld Academie. De MR heeft door middel van regelmatig en goed overleg, diverse aspecten intensief en kritisch gevolgd zoals: de inventarisatie, de inspraak, de communicatie, en het ontwerp traject.

Andere onderwerpen die in 2011 aan bod zijn gekomen waren:

- De opleidingscommissie.
- Het medewerkers tevredenheids onderzoek.
- De communicatie rond de aanstellingen van docenten en medewerkers
- Het studentenstatuut
- Het functioneren van de stafafdelingen
- De voordracht voor een nieuw lid van de raad van toezicht
- Het fietsenplan

4. Studenten

Ruim de helft van de studenten aan de Gerrit Rietveld Academie heeft een niet-Nederlandse nationaliteit (Bachelor 51%, Master 52%); de studenten zijn afkomstig uit ca. 60 verschillende landen.

4.1 Studentenaantallen

4.1.1 Bacheloropleiding

Op 1 oktober 2011 stonden 885 studenten bij de bacheloropleiding ingeschreven, van wie 225 in de propedeuse.

Studentenaantallen per 1 oktober 2010 en 1 oktober 2011

Studiejaar	Voltijd		Deeltijd		Totaal	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Afdelingen						
<i>Propedeuse</i>						
Basisjaar	159	154			159	154
Deeltijd			66	68	66	68
Totaal propedeuse	159	154	66	68	225	222
<i>BA Autonome Beeldende Kunst</i>						
Beeldende Kunst	159	166	50	54	209	220
VAV	106	100			106	100
Fotografie	39	33			39	33
Keramiek	20	23			20	23
Glasvormgeving	8	6			8	6
Beeld en Taal	35	26			35	26
Totaal Autonome BK	367	354	50	54	417	408
<i>BA Vormgeving</i>						
Arch. Vormgeving & interieur	35	39			35	39
Design lab	26	27			26	27
Edelsmeden	20	21			20	21
Grafisch ontwerpen	98	83			98	83
Mode	22	23			22	23
Textiele vormgeving	23	27			23	27
Dogtime Instabiele Media			19	17	19	17
Totaal vormgeving	224	220	19	17	243	237
Totaal BA	750	728	135	139	885	867

4.2 Ontwikkelingen in aantallen afgestudeerden en beleid

Zie hoofdstuk 3

4.3 Werving en opvang van studenten

4.3.1 Werving en opvang bacheloropleiding

Jaarlijks wordt in januari de Open Dag georganiseerd. Tijdens de Open Dag tonen de afdelingen het werk van studenten, zijn er proeflessen en presenteert het Basisjaar hun jaarlijkse afdelingsproject, dit jaar was het thema 'exchange'. Potentiële kandidaten hebben op deze dag de gelegenheid een portfolio aan de toelatingscommissie te tonen. De toeloop is steeds buitengewoon groot, ca 2000 bezoekers. Uit onderzoek is gebleken dat de meerderheid van de bezoekers van de Open Dag op de hoogte is via de website van de Gerrit Rietveld Academie, via informatie van de schooldecaan of via vrienden/bekenden.

Decanen van alle middelbare scholen ontvangen elk jaar informatie inclusief een affiche voor de Open Dag. Zelf geven wij actief voorlichting tijdens de dagen die georganiseerd worden in Haarlem en Amsterdam door de Geldergroep in opdracht van de Amsterdamse Kring van Schooldecanen. Deze voorlichting is gericht op derde- en vierdejaars leerlingen van HAVO en VWO. Aan ca. 350 leerlingen en ouders wordt voorlichting gegeven over het studeren aan onze academie

Vooropleiding

Wie vastbesloten is om een studie aan de Gerrit Rietveld Academie te volgen, maar nog onvoldoende voorbereiding heeft gehad om succesvol toelating te doen, kan zich aanmelden voor de Vooropleiding. Deze is bedoeld voor mensen tot 26 jaar, die minimaal HAVO of MBO hebben of daarin afstuderen. De opleiding duurt een jaar. Als de student de vooropleiding met voldoende resultaat afsluit, is toelating tot het Basisjaar van de Gerrit Rietveld Academie mogelijk. Ongeveer de helft van de cursisten komt uit het buitenland

Oriëntatiecursus (het 0 jaar)

Daarnaast biedt de Gerrit Rietveld Academie het Oriëntatiejaar op de zaterdagmiddag. Deze cursus is bedoeld voor mensen met een beeldende aanleg die serieus en gemotiveerd bezig zijn met beeldende middelen, maar nog geen duidelijke voorstelling hebben van het kunstvakonderwijs.

De cursus stelt hen in staat inzicht te verwerven in hun mogelijkheden, zodat zij een gefundeerde keuze kunnen maken voor een studie aan een kunstacademie. De gemiddelde leeftijd van de deelnemers ligt hoger dan bij de Vooropleiding.

Begeleiding

Gedurende hun studie werken de studenten individueel of in kleine groepen en kunnen ze hun voor een groot deel het eigen studieprogramma en -tempo bepalen. Als studenten onderdelen buiten de eigen afdeling willen volgen, dan wordt dat besproken met de begeleidende docenten en wordt aan de hand van een motivatie bekeken of dit zinvol is. De docenten bieden zoveel mogelijk maatwerk.

Bij de voorbereiding op het eindexamen wordt de student intensief begeleid door minimaal drie docenten.

Binnen de studiejaren worden de studenten begeleid door hun mentor. Deze is de eerste schakel bij het signaleren van stagnatie en problemen, die in eerste instantie binnen de afdeling worden opgelost. Wanneer dit niet mogelijk is, kan de student worden doorverwezen naar de studentendecaan.

Deze kan de student begeleiden bij motivatie-, structuur-, communicatie- en/of praktische problemen. In het geval van persoonlijke en psychische problemen worden studenten veelal doorverwezen naar externen.

Inhoudelijke coaching

Studenten die dreigen vast te lopen in hun creatieve ontwikkeling worden gecoacht door docenten met ervaring in artistieke coachingstrajecten. Inmiddels is het voor studenten van alle afstudeerrichtingen mogelijk om een beroep te doen op een van de twee coaches. Meer en meer wordt hiervan gebruik gemaakt door studenten van alle afdelingen

Aangepast studietraject

In het verslagjaar is een aantal studenten opgenomen in het aangepast studietraject. Dit is een traject waarbij studenten, die ondanks het coachingstraject en begeleiding door de decaan niet goed (in de groep) kunnen functioneren en daardoor studievertraging oplopen, een aangepast studieprogramma wordt geboden.

In dit programma blijft de afstudeerrichting verantwoordelijk voor de student, maar worden docenten binnen de afdeling gevraagd de student te begeleiden op een wijze die beter bij de student past. Met de student wordt een overeenkomst afgesloten met betrekking tot de te behalen studieresultaten. Wanneer student hieraan niet voldoet, ondanks de extra inspanningen van de academie, wordt de studie beëindigd. De coach en de studentendecaan zijn bij dit traject betrokken.

Studeren met een handicap

Ieder jaar, aan het begin van het studiejaar, vindt er een inventarisatie onder de studenten plaats waarbij gevraagd wordt naar een eventuele beperking die een belemmering voor de studie kan zijn. Jaarlijks wordt dit formulier door gemiddeld 13 studenten ingevuld. Gedurende het jaar melden zich nog meer studenten die bemerken dat zij problemen hebben met de studie

door een handicap. In het verslagjaar was van 40 studenten bekend dat zij hinder tijdens hun studie ondervinden door hun beperking. In het algemeen betreffen dit beperkingen op het mentale vlak. Een van de meest voorkomende beperkingen is dyslexie. In het vorige verslagjaar is hiervoor het software programma Kurzweil 3000 aangeschaft. Tot onze grote frustratie is dit programma, door diverse oorzaken nog niet toegankelijk geweest voor de studenten. De verwachting is dat dit in het eerste deel van 2012 alsnog ter beschikking aan deze studenten kan worden gesteld. Voor studenten en docenten is het boekje 'So what' nog beschikbaar. Hierin is opgenomen hoe de Rietveld Academie omgaat met het studeren met een beperking, verhalen van studenten hierover en externe regelingen.

4.3.2 Werving en opvang masteropleidingen

Werving voor de master opleidingen vindt plaats via de website, advertenties, brochures, promotie tijdens Sandberg projecten, via scouting tijdens de eindpresentaties van (internationale) bachelor opleidingen beeldende kunst en vormgeving, via mond tot mond reclame en via de (aansprekende) resultaten van alumni. Daarnaast wordt actief geworven via de persoonlijke netwerken van de afdelingshoofden. Gemiddeld wordt 10% van de aanmeldingen gehonoreerd.

4.4 Bindend studieadvies

De Gerrit Rietveld Academie maakt aan het einde van de propedeuse gebruik van de mogelijkheid om studenten die onvoldoende presteren een bindend studieadvies te geven. Dit advies is met een aantal waarborgen omkleed. Voltijd studenten die halverwege het studiejaar 2010/2011 negatief werden beoordeeld kregen vóór 1 februari 2011 een waarschuwingsbrief, de zogenaamde Waarschuwing Bindend Studieadvies. De betreffende studenten worden gewezen op de onvoldoende studieresultaten en de consequentie die dat kan hebben voor de voortzetting van de studie indien er niets verandert.

Bij de kerstbeoordeling hebben 26 studenten uit het Basisjaar een waarschuwing bindend studieadvies ontvangen, vorig jaar waren dat 34 studenten. Van deze 26 studenten zijn er 9 aan het eind van het jaar doorgedaan naar een vakklas, 11 mochten doubleren (9 hebben dit gedaan, 2 zijn vertrokken), 5 zijn vertrokken en 1 student heeft een bindend studieadvies ontvangen. Vorig jaar hebben 6 studenten een bindend studieadvies ontvangen. Bij de deeltijdopleiding krijgen studenten een waarschuwing aan het eind van het 1e propedeuse jaar. In 2009-2010 hebben 5 studenten een waarschuwing gekregen. Van deze 5 studenten zijn er aan het eind van het 2e propedeuse jaar 3 doorgedaan naar een vakklas, 1 doubleert en 1 is vertrokken. Er is geen bindend

studieadvies gegeven. Aan het eind van het studiejaar 2010-2011 hebben 3 studenten een waarschuwing ontvangen

4.5 Toelating en selectie

Toelatingen bacheloropleidingen

Kandidaten die zich niet eerder bij een kunstacademie hebben aangemeld, kunnen in een kennismakingsgesprek een toelichting op hun werk geven. De aspirant student laat tijdens het *toelatingsspreekuur* een ruime hoeveelheid recent werk zien en praat over zijn of haar verlangens en gedachten om de academie te volgen. Dit gesprek duurt ongeveer een half uur. Aan het einde van het gesprek ontvangt de aspirant student een advies over het al dan niet deelnemen aan het *toelatingsexamen*. Bij een positief advies krijgt de kandidaat een aanmeldingsformulier uitgereikt. Buitenlandse kandidaten die niet in de gelegenheid zijn naar het toelatingsspreekuur te komen, hebben de mogelijkheid om hun werk met een motivatie op te sturen naar de academie. Aan de hand van het werk en de brief wordt beoordeeld of de kandidaat aan het toelatingsexamen mag deelnemen. Tijdens het toelatingsexamen wordt met de individuele kandidaten gesproken aan de hand van door hen gemaakte opdrachten en meegenomen werk. De kandidaten worden door twee onafhankelijk van elkaar werkende commissies beoordeeld. Deze commissies zijn samengesteld uit een docent van het basisjaar, een docent van een ontwerpafdeling, een docent van een autonome afdeling en een student. Op basis van de oordelen en commentaren velt de Commissie Toelatingen uiteindelijk het eindoordeel.

De kandidaten die zich voor een vakafdeling hebben aangemeld, worden beoordeeld door een commissie die is samengesteld uit een coördinator en docenten/studenten van de desbetreffende afdeling. Deze commissie velt een eindoordeel.

De kandidaten die zich voor de Vooropleiding en de Oriëntatiecursus hebben aangemeld, worden beoordeeld door een commissie van docenten van de betreffende cursus. Deze commissie velt een eindoordeel.

Selectie

Alleen al de verschillen in leeftijd en nationaliteit maken het een hachelijke zaak de *Rietveldstudent* in enkele termen te karakteriseren. Toch zijn er opvallende overeenkomsten. Voor veel studenten geldt dat ze zeer zelfstandig, zelfbewust en kritisch zijn. Zij zijn in de regel ook iets ouder dan de gemiddelde student in het hoger beroepsonderwijs. De buitenwacht kenschetst de Rietveldstudenten vaak als eigenzinnig. Binnen de academie wordt daar precies zo over gedacht. Verwonderlijk is dat niet: al bij de selectie wordt naar onafhankelijke geesten gezocht en het onderwijs is er op gericht het zelfbewustzijn verder te versterken. In toelatingsgesprekken en - examens wordt nagegaan of de kandidaten in grote trekken aan het volgende ideaalbeeld voldoen:

- geeft in zijn werk blijk van een open en nieuwsgierige kijk op de wereld;
- heeft een onderzoekende instelling;
- toont betrokkenheid bij zijn werk en alles wat hij verder onderneemt;
- geeft blijk van intelligentie, eigenzinnigheid en een communicatieve instelling;
- kan gemakkelijk associëren en kritisch analyseren;
- is geïnteresseerd in de wereld van kunst en cultuur;
- heeft een sterk ontwikkeld beeldend vermogen.

Aan de Gerrit Rietveld Academie heeft de student de rol van participant, niet van klant. Er wordt een actieve bijdrage van hem verwacht als het gaat om de vormgeving en uitvoering van het onderwijs. Bij het samenstellen van het onderwijs wordt rekening gehouden met zijn wensen, net zoals rekening gehouden wordt met de wensen van de docenten, afdelingen en het al dan niet georganiseerde beroepsveld. Het onderwijs aan de Gerrit Rietveld Academie is gericht op de individuele student. Vanaf het allereerste verzoek om kennismaking hanteert de academie een individuele benadering, die na de toelating wordt voortgezet in individuele begeleiding.

4.6 Buitenlandse studenten, vreemdelingenwet

De kwaliteit van de buitenlandse studenten op de Gerrit Rietveld Academie is veelal van een hoog niveau, niet in de laatste plaats omdat veel van hen in het land van herkomst al (deels) een kunstopleiding hebben gevolgd. Hun aanwezigheid draagt sterk bij aan de internationale uitstraling en de kwaliteit van de academie.

Deze buitenlandse studenten, met name die uit niet EU/EEA - landen, hebben extra ondersteuning nodig bij praktische zaken. Zaken waarbij de academie deze studenten moet helpen zijn: het aanvragen van een visum en/of verblijfsvergunning; aanvragen van verzekeringen, openen van een bankrekening, het aanvragen van zorgtoeslag/huurtoeslag en het vinden van woonruimte.

Vreemdelingenwet

Sinds enkele jaren is de onderwijsinstelling verantwoordelijk voor de aanvraag van de MVV (visum lang verblijf) en de verblijfsvergunning voor de studenten uit de niet-EU/EER-landen. Hierdoor is het mogelijk om studenten sneller te laten beschikken over een legaal verblijf. Nadeel hiervan is dat dit de academie veel werk oplevert.

In het verslagjaar is gestart met deelname aan de zogenaamde proeftuinen van de IND in het kader van de nieuwe wet MoMi. Het uitgangspunt hiervan is om de aanvraagprocedures voor MVV en verblijfsvergunning efficiënter te laten verlopen door de onderwijsinstellingen meer verantwoordelijkheid te geven in de controle van de procedure. Naar aanleiding daarvan zijn wij

gestart met een nieuwe applicatie, genaamd VisaCare, om deze processen zo goed mogelijk te kunnen managen.

Huisvesting

De Gerrit Rietveld Academie heeft contracten met drie verschillende studentenwoningbouw corporaties en kan de volgende woningen toewijzen aan studenten

- 1) DUWO heeft, sinds september 2011, 30 gemeubileerde en gestoffeerde eenheden gereserveerd voor de Gerrit Rietveld Academie in een complex op de Voorburgstraat. Hiervan zijn zes eenheden specifiek bestemd voor masterstudenten.
- 2) Ymere heeft tien kamers gereserveerd voor de Gerrit Rietveld Academie in de Willemstraat in de Jordaan.
- 3) Stichting Diogenes heeft acht kale kamers gereserveerd voor de Gerrit Rietveld Academie in het Claes Claesz hofje in de Jordaan.

De wooneenheden van Duwo kunnen alleen worden toegewezen aan internationale studenten, met een maximum van 1 jaar.

5. Personeel

6.1 Personeelsbeleid

Kwaliteit in maatwerk

Ook in 2011 is invulling gegeven aan het al langer gehanteerde beleid docententeams op een maatwerkachtige wijze te bemensen. Dit krijgt vorm door docenten op basis van een contract aan te stellen, een projectopdracht te geven, dan wel door jonge kunstenaars als gastdocent met een vrije opdracht een creatieve impuls te laten geven aan de studenten.

Het docententeam van zowel de bachelor- als de masteropleidingen bestaat daarom voor een belangrijk deel uit jonge, vernieuwende kunstenaars en vormgevers die werkzaam zijn in de praktijk. Hiermee kan gericht ingespeeld worden op de wisselende stromingen binnen de wereld van beeldende kunst en vormgeving.

Formatievaststelling en werving

Ieder voorjaar spreken de directeur onderwijs en het hoofd personeelszaken met alle afdelingscoördinatoren over de docentenformatie voor het daarna komende schooljaar.

Dit om te bepalen met welke specifieke vakdisciplines de basis- en vakafdelingen het nieuwe schooljaar aan kunnen vangen. De coördinatoren werven en selecteren dan veelal zelf hun eventuele nieuw aan te stellen docenten waarover de directeur onderwijs een definitieve beslissing neemt.

Voor vacatures in algemeen- en onderwijs ondersteunende functies wordt geadverteerd in dagbladen of via het web.

Vacatures worden altijd geplaatst op de eigen website en bij belangrijke functies, die veelal uitzicht bieden op een langduriger aanstelling, wordt een selectiecommissie ingesteld.

6.2 Personeel: feiten en cijfers

Algemeen

Bij het in 2010 in gebruik nemen van het nieuwe informatie- en salarissysteem zijn ook alle bij de academie bestaande functies van een nieuwe code en indeling voorzien. Gebleven is de verdeling tussen AOP-OOP-OP, verschillende functies zijn echter in de tabel verschoven van OP naar OOP en vice versa. Voor het werk dat uitgevoerd werd en wordt maakt het inhoudelijk geen verschil. Voorts wordt in toenemende mate gebruik gemaakt van docenten die op basis van factuur betaald worden. De totale inzet van docenten op factuurbasis is inmiddels vergelijkbaar met ca. 7 fte. Deze inzet voor het primair (onderwijs) proces komt bovenop de in onderstaande tabel becijferde omvang van het OP en dient te worden betrokken bij een bepaling het aandeel 'directe' fte's in de organisatie.

Daarnaast werden in 2011 in totaal 280 gastdocenten ingezet.

Onderwijzend Personeel (OP)

De formatie van het docententeam is een afgeleide van het aantal studenten en het onderwijsprogramma. Zoals hiervoor aangegeven geeft de bezetting zoals hieronder weergegeven een incompleet beeld gezien de inhuur op basis van factuur.

Ook voor 2011 is de bij de verschillende afdelingen ontstane formatieruimte, vanwege de hogere instroom van studenten danwel vertrek van docenten ingevuld met nieuwe docenten.

In 2011 is één docent/coördinator wegens arbeidsongeschiktheid volledig afgekeurd, heeft één docent die al langere tijd in vaste dienst was bij de academie er de voorkeur aan gegeven meer tijd aan de eigen praktijk te besteden en is één docent gaan genieten van het leeftijdspensioen

Onderwijsondersteunend personeel (OOP)

De medewerkers OOP zijn voor een belangrijk deel werkzaam in de werkplaatsen. In 2011 zijn de assistent-coördinatoren van de bachelorafdelingen aan de categorie OOP toegevoegd. Deze assistenten hebben een belangrijke rol in het ondersteunen van de coördinator in het processen van projecten die de studenten direct aangaan.

Algemeen Ondersteunend Personeel (AOP)

Buiten de verschuiving zoals in vorige blokjes weergegeven en een kleine organisatorische wijziging waarbij het onderdeel public rietveld is ondergebracht bij het bestuurssecretariaat is er weinig veranderd.

Formatie per 31 december 2011:

	2011	2010	Fte 2011	Fte 2010
Aantal vrouwen OP[1]	85	92	20,08	21,57
Aantal mannen OP	91	102	24,71	27,9
Totaal OP	176	194	44,79	49

Aantal vrouwen OOP[2]	32	12	14,03	6,06
Aantal mannen OOP	33	22	14,86	10,04
Totaal OOP	65	34	28,89	16

Aantal vrouwen AOP[3]	24	32	16,30	21,23
Aantal mannen AOP	19	26	16,49	17,41
Totaal AOP	43	58	32,79	38,64

Aantal vrouwen contractonderwijs	7	5	1,00	1,06
Aantal mannen contractonderwijs	4	5	0,54	0,47
Totaal contract onderwijs	11	10	1,54	1,53

Totaal M+V+Fte *	292	296	108,02	105,74
-------------------------	-----	-----	--------	--------

*gemiddelde omvang
dienstbetrekking*

Vrouwen	0,35	0,35
Mannen	0,38	0,36

	2011	2010	Fte 2011	Fte 2010
Tijdelijke contracten				
Aantal vrouwen OP	58	63	12,12	13
Aantal mannen OP	45	52	7,82	8,57
Totaal OP	103	115	19,94	22

Aantal vrouwen OOP	19	4	6,65	1,02
Aantal mannen OOP	17	6	5,24	1,3
Totaal OOP	36	10	11,89	2

Aantal vrouwen AOP	7	10	3,37	5,15
Aantal mannen AOP	5	9	4,60	1,03
Totaal AOP	12	19	7,97	9

Totaal M+V+Fte	151	144	39,79	33,07
-----------------------	------------	------------	--------------	--------------

Gemid. omvang dienstbetrekking

Vrouwen	0,26	0,25
Mannen	0,26	0,21

* div. medewerkers contractonderwijs werken ook bij regulier onderwijs
 ** de indeling aop-oop-op is aangepast hetgeen gevolgen heeft voor de telling

Indeling in functieschalen	2011	2010
18	1	1
16		
15	3	4
14		
13	26	25
12	61	64
11	53	64
10	51	47
9	10	6
8	42	46
7	18	14
6	3	4
5	8	4
4	4	4
3	3	4
2	0	1
1	9	8

Aantal collega's die deelnamen aan:

Keuzemenu	0
Spaarloon	45
Levensloopsparen	1

6.3 Arbeidsomstandigheden

Algemeen

De Gerrit Rietveld Academie maakt voor de uitvoering van Arbo-ondersteuningsactiviteiten gebruik van de Arbodienst Achmea Vitale. Deze arbodienst verleent op basis van een zogenaamde maatwerkregeling diensten. Een gecertificeerde bedrijfsarts houdt gemiddeld eens per zes weken spreekuur op de academie en voert direct zonodig aansluitend daarop SMT-overleg met leidinggevenden en/of personeelszaken.

Indien medewerkers niet naar dit spreekuur kunnen komen of als een gesprek door de medewerker wordt aangevraagd kan dit gesprek op de locatie van de bedrijfsarts plaatsvinden.

Alle aanvullende zorgverlening wordt naar gelang het vanuit de spreekuren voortkomt eveneens ondersteund door Achmea, danwel op advies van de Achmea door andere organisaties die in die specifieke zorg bewezen hebben daarvoor de kwaliteiten in huis te hebben. Dit geldt voor de uitvoering van de Wet Poortwachter en

voor andere Arbo-aangelegenheden zoals de Risico Inventarisatie, het AGSU- en PAGO beleid en dergelijke.

Van het door de HBO-raad met Achmea afgesproken extra contract inzake het leveren van faciliteiten in het kader van Livvit is slechts beperkt gebruik gemaakt. De in dit verband gemaakte jaarlijkse contractkosten konden niet geheel omgezet worden in, door via Livvit uit te voeren, zorgactiviteiten.

Beleid fysieke belasting

Om te voorkomen dat niet wordt gelet op een goede houding en daarmee kans om te RSI te krijgen te voorkomen wordt bij de aanvang van werkzaamheden aan alle nieuwe medewerkers een folder RSI overhandigd. Waar noodzakelijk worden voor werknemers ter voorkoming van RSI hulpmiddelen aangeschaft.

Bij de informatieverstrekking wordt meegenomen dat niet alleen op het werk de computer en stoel goed moeten staan maar dat dat ook in de thuissituatie het geval moet zijn.

Rookbeleid

In alle gebouwen van de academie geldt een rookverbod.

Klachtenregeling Ongewenste Intimiteiten, Agressie en geweld

Voor personeel dat te maken krijgt met ongewenst gedrag door hetzij personeel, hetzij studenten, kent de academie de Klachtenregeling Ongewenst Gedrag. In 2011 zijn geen schriftelijke klachten binnengekomen bij het CvB.

Ziekteverzuim

De in 2011 ontstane arbeidsongeschiktheid is voor het grootste deel te wijten aan niet vermijdbare medische klachten van de over alle geledingen werkzaam zijnde medewerkers. Het uiteindelijke ziekteverzuim was in 2011 iets gestegen t.o.v. het voorgaande jaar: 3,77% versus 3,5%. Ter vergelijking: binnen het mono-KUO is het gemiddelde ziekteverzuim ca. 3,7%.

Werkdruk/taakbelasting

De werkdruk en taakbelasting maken onderdeel uit van de te houden functioneringsgesprekken. Tijdens piekperioden of bijzondere omstandigheden, zoals het eindexamen of invoering van een nieuw automatiseringssysteem, wordt extra personeel ingehuurd of worden extra uren toegekend.

Doelgroepenbeleid

De academie heeft middelen die voortkomen uit de decentrale werkgelegenheidsgelden ingezet voor taakverlichting van oudere werknemers, die hiervoor gezien leeftijd en diensttijd in aanmerking kunnen komen. Uitvoering geschiedt op basis van maatwerk.

6.4 arbeidsvoorwaarden

IGO-overleg

In het verslagjaar heeft twee keer overleg met vertegenwoordigers van de centrales voor overheid- en onderwijspersoneel plaatsgevonden.

Convenantmiddelen

In 2011 is de voor dat jaar gestelde doelstelling niet gehaald voor wat betreft de aanpassing van het aantal docenten dat een aanstelling in salarisgroep 10, dan wel 11 heeft. Uitstroom van meer tijdelijke docenten in schaal 11 maakt dat het streefcijfer niet gehaald is. Hier zal in de komende jaren een inhaalslag gemaakt moeten worden. De gelden zoals te besteden in 2011 zijn dus nog niet geheel benut.

Keuzemenu, spaarloon en levensloopregeling.

Van het in 2003 ingestelde keuzemenu wordt binnen de GRA geen gebruik gemaakt. Er wordt niet gespaard en dus niet opgenomen. Een spaarloonregeling hebben 45 collega's, tegen 42 in 2010. In 2011 heeft 1 medewerker het levensloopsparen voortgezet. Er is geen gebruik gemaakt van levensloopverlof. Ondanks de informatiestroom vanuit de regering en de HBO raad blijkt de levensloopregeling binnen de academie niet populair. Rekening moet worden gehouden met het feit dat ca. 95% van de medewerkers een parttime dienstverband heeft. Daarbij komt dat als de medewerkers willen genieten van een sabbatical de academie hierin ruimschoots tegemoet komt in het faciliteren van dit verlof.

Scholing en ontwikkeling

Ook in 2011 is uitvoering gegeven aan het plan docenten een methodische vorming te geven in de zogenaamde Socratische gespreksvoering. Door het jaar heen worden verschillende sessies belegd waarin een aantal docenten een week worden vrijgemaakt om een in rustige omgeving te werken aan het leren werken met deze soort gespreksvoering.

Ook iedere twee maanden wordt een docent, coördinator of een andere medewerker uitgenodigd om in een masterclassachtige omgeving de ervaringen binnen het eigen vakgebied en de ontwikkeling die dit heeft voor zijn invulling van werkzaamheden over te dragen aan een ieder die hiervan op de hoogte wil worden gebracht.

On the job training vindt eveneens plaats voor de medewerker die constateert dat hij/zij vaardigheden mist om de werkzaamheden naar behoren uit te voeren dan wel om de ontwikkelingen in het eigen vakgebied bij te houden.

Aan het uitwerken van de ontwikkelplannen in het kader van de POP wordt in de functioneringsgesprekken rekening gehouden en waar noodzakelijk, dan wel gewenst invulling gegeven.

Contractvormen

De academie werkt niet met flexibele contracten en niet met min-max contracten. Wel wordt gewerkt met het inhuren van werkstudenten op basis van een oproepcontract. Hiermee kan dus soms aan eigen studenten een mogelijkheid worden geboden iets bij te verdienen. Met name de opbouw van het eindexamen wordt op deze wijze uitgevoerd.

Alle contracten worden afgesloten zoals onder het hoofdstuk D opgenomen in de Cao.

Als gastdocent (de docent die zorgt voor een inhoudelijke en kwalitatieve injectie) zijn in 2011 door de 17 binnen de afdeling bestaande afdelingen ca. 230 kunstenaars/docenten ingehuurd die ieder voor zich zorg hebben gedragen voor de impulsen die naast het reguliere onderwijs noodzakelijk zijn.

Bijzondere beloningen

In 2011 is geen arbeidsmarkttoelage toegekend.

Besteding decentrale arbeidsvoorwaardenmiddelen:

De GRA heeft in 2011 het een bedrag van: € 63.300,- besteed aan de decentrale middelen. Begroot bedrag was: € 69.000,-

Er zal een restant zijn dat we niet benutten hetgeen in een latere fase en in overleg met de vakbonden een goed doel zal krijgen.

Specificatie van de uitgaven:

Extra kosten Woon-werkverkeer	€ 35.000,-
Zorgverlof	€ 3.500,-
Preventie arbeidsongeschiktheid	€ 2.300
IPAP verzekering geheel+gedeeltelijk	€ 22.500,-

6. Materiële voorzieningen en milieuzorg

6.1 Huisvesting

6.1.1. Gebouwen

De Stichting Gerrit Rietveld Academie (Gerrit Rietveld Academie en het Sandberg Instituut) is voor het grootste gedeelte gehuisvest op een locatie aan de Fred. Roeskestraat met twee gebouwen in eigendom, te weten:

- **Rietveldgebouw**, Fred Roeskestraat 96 (circa 9000 m2 bruto, 6500m2 nuttig oppervlak);
- **Bentham & Crouwelgebouw**, Fred Roeskestraat 98 (circa 6500 m2 bruto, 4500 m2 nuttig oppervlak).

Daarnaast had de Academie in 2011 twee dependances in gebruik. In totaal is hiermee ca. 18.200 m2 ruimte in gebruik. De academie ontvangt voor ca. 11.000 m2 een huisvestingsbijdrage. Het bieden van ruimte aan het onderwijs dat uitstijgt boven de normen van het ministerie van OC&W sluit aan bij de visie van de academie waarin het 'maken' een essentieel onderdeel van het leren is.

De masteropleidingen van de Gerrit Rietveld Academie, uitgevoerd door het Sandberg Instituut, maken gebruik van de bovenste drie verdiepingen van het B&C gebouw en hebben een eigen ingang en een eigen identiteit. De overige ruimte in de panden worden gebruikt voor het bacheloronderwijs van de Gerrit Rietveld Academie.

In juli 2011 eindigden twee huurcontracten; de dependance De studio, Bos en Lommer plantsoen 1 en de projectruimte in de diamantslijperij aan de Tolstraat. Aangezien de academie nog steeds kampt met een huisvestingsprobleem is er in de eerste helft van 2011 gezocht naar een nieuwe dependance, dichterbij de buurt van de hoofdlocatie aan de Fred. Roeskestraat, waarin de functies van beiden dependances gehuisvest konden worden. De dependance werd gevonden in een groot pand aan de Generaal Vetterstraat 66. Deze dependance wordt gehuurd voor een periode van drie jaar (tot september 2014), met een mogelijkheid van verlenging van een jaar.

Dependances:

- **De Vetterstraat, Generaal Vetterstraat 66, circa 2000 m2.**

De Vetterstraat biedt atelierruimte, projectruimte en bespreekruimte aan het 2^e vakjaar van de bachelorafdeling Beeldende Kunst. Daarnaast is er een projectruimte gerealiseerd van ongeveer 300m2. De projectruimte staat ter beschikking van de hele academie. Op de 1^e verdieping is een groot tekenlokaal gerealiseerd, en wordt er door studenten van de glasafdeling en studenten Artistic Research gewerkt in individuele studioruimten. De 2^e verdieping huisvest zeven aparte projectruimtes, die

gereserveerd kunnen worden door studenten van de academie ten behoeve van individuele projecten.

- **De KBF (Kauwgomballenfabriek) circa 700m²**

De ruimtes in de Kauwgomballenfabriek, aangehuurd in september 2010, zijn ook dit jaar in gebruik door autonome afdeling van de deeltijdopleiding.

Naast de dependances huurt de stichting nog twee andere objecten. **Het Grey House**, Fred Roeskestraat (**circa 100 m²**), Het Grey House, de voormalige directiewoning van de RK Begraafplaats Buitenveldert, dient als tijdelijke woonruimte voor gastdocenten van de Gerrit Rietveld Academie en het Sandberg Instituut.

Ateliers Tweede Nassaustraat,

Het atelier in het verzamelgebouw van de Ateliers Tweede Nassaustraat 8 werd wederom ter beschikking gesteld aan een aantal talentvolle afgestudeerde Rietveldstudenten, elk voor een periode van drie maanden.

6.1.2. Bouwkundige aanpassingen

De nieuwe dependance De Vetterstraat was voorheen een verffabriek en werd op het moment van aanhuur antikraak bewoond. De opbouw van het pand was in gebruik als kantoor. Om de ruimte enerzijds te laten voldoen aan de wettelijke eisen (brandweereisen en eisen van bouw en woningtoezicht) en anderzijds aan te passen aan de gebruikerswensen, is een aantal bouwkundige ingrepen gedaan. Vanuit de voormalige dependance De Studio zijn in het kader van duurzaamheid en omwille van financiële redenen zoveel mogelijk zaken, met name installatie onderdelen, hergebruikt. In het najaar van 2011 zijn de ruimten op de 1^e verdieping aangepast om deze beschikbaar te stellen aan het onderwijs (o.a. tekenlokaal en kantine). In 2012 wordt de 2^e verdieping aangepakt om reserveerbare individuele studio's voor de academie te realiseren.

Ten behoeve van het plaatsen van nieuwe ketels in het hoofdgebouw aan de Fred. Roeskestraat zijn een aantal bouwkundige aanpassingen aan de schoorsteen van het ketelhuis uitgevoerd.

Daarnaast zijn er ook in dit jaar ruimtes verbouwd ten behoeve van een nieuwe werkplaats. In de kelder van het Rietveldgebouw is een nieuwe CAD CAM werkplaats gerealiseerd. Voorheen was deze ruimte in gebruik als opslagruimte van de houtwerkplaats. De opslag gebeurd in een zeecontainer op het buitenterrein.

6.1.3. Groot onderhoud

In 2011 zou volgens de meerjaren onderhoudsplanning onderhoud aan de Noordgevel en inspectie onderzoek aan de West en Zuidgevel

worden uitgevoerd. Dit onderhoud is door de slechte weersomstandigheden uitgesteld tot mei 2012.

De vervanging van de ketels was gepland in 2013 maar is een tweetal jaar naar voren gehaald, mede om onderhoudskosten te verlagen en om te voldoen aan de wens energiebesparende resultaten in het kader van het MJA te kunnen realiseren. Na de zomervakantie zijn daartoe twee nieuwe hoge rendementsketels in de kelder van het Rietveldgebouw geïnstalleerd.

Ook is geïnvesteerd in het interieur van het Rietveldgebouw. Er is onderhoud uitgevoerd aan binnenwanden, dorpels, deuren en vitrines, inclusief schilderwerk.

Bij de afdelingen Keramiek en Glas is gezorgd voor een lezer voor de toegangspassen, waardoor vervanging van het hang en sluitwerk noodzakelijk werd, o.a. in het kader van de veiligheid (vluchtwegsituatie).

In 2011 zijn aanvullende werkzaamheden uitgevoerd in het Benthem en Crouwel gebouw ten aanzien van de vervangen vaste raamdelen voor te openen ramen, door het aanbrengen van combi-uitzetters. In verband met het voorkomen van inbraken zijn de glazen vaste raamdelen op de begane grond voorzien van extra bevestigingsmiddelen.

6.2 Faciliteiten

In 2010 is de opdracht voorbereid en uiteindelijk verleend aan Xafax voor het invoeren van een (nieuw) Multifunctioneel Chipkaart Systeem (MCS), met als voornaamste reden het contante geld uit de organisatie te halen. In het voorjaar 2011 is het MCS geïnstalleerd, in de zomer getest en in oktober is het systeem in werking genomen. De academie is daarmee voorzien van een gesloten betalingssysteem via de bestaande studenten- en medewerkerpassen van het toegangscontrolesysteem.

Studenten en medewerkers kunnen daarmee betalingen doen voor verschillende toepassingen in het gebouw, zoals printen en kopiëren en betalen in de winkel, kantine en de werkplaatsen.

Naar aanleiding van een reeks inbraken heeft de Gerrit Rietveld Academie bij aanvang van 2011 beveiligingcamera's laten plaatsen met als doel diefstal, vernieling en inbraak te signaleren en zo mogelijk te voorkomen. Bij de ingangen van de Academiegebouwen is kenbaar gemaakt dat er gebruik gemaakt wordt van cameratoezicht en de camera's zijn zichtbaar opgehangen, gericht op de verkeersgebieden binnen en buiten de Academie.

In 2011 is ook geïnvesteerd in een nieuwe telefooncentrale. De oude centrale was onbetrouwbaar en kon niet worden uitgebreid.

6.3 Werkplaatsen

De Gerrit Rietveld Academie heeft een groot aantal werkplaatsen waar de studenten kunnen beschikken over een diversiteit aan ambachtelijke en digitale technieken om hun werk uit te voeren. Aan het begin van elk schooljaar kunnen de studenten een rondleiding volgen langs de verschillende werkplaatsen. Tijdens de studie kunnen zij kennis maken met de werkplaatsen via afdelingoverschrijdend onderwijsaanbod.

De verschillende werkplaatsen zijn zoveel mogelijk geconcentreerd in de gebouwen gehuisvest:

- Hout, metaal, sieraadontwerp, keramiek en glas in de laagbouw van het hoofdgebouw;
- In de kelder van het hoofdgebouw de grafische werkplaatsen en drukkerijen (grafiek, zeefdruk, textiel, boekdruk/zetterij en de nieuwe werkplaats Cad Cam (2011)
- ICT werkplaats in het hoofdgebouw;
- ICT werkplaats, video-editing werkplaats, geluidsstudio en film- en animatiestudio in de nieuwbouw.

De afdelingen Mode (naaiatelier), Textiel (weverij) en Fotografie (doka en studio) beschikken over een werkplaats direct naast de afdeling, evenals de werkplaatsen van de eerder genoemde afdelingen Sieraadontwerp, Keramiek en Glas.

6.4 Milieuzorg, veiligheid en energie

Het zorgvuldig omgaan met grondstoffen, afvalstoffen en veiligheid heeft binnen de academie de nodige aandacht. De regels waar studenten zich in dit kader aan moeten houden zijn vastgelegd in de huisregels die zijn opgenomen in het studentenstatuut.

Milieuzorg

In 2010 is de Gerrit Rietveld toegetreden tot het MJA3, dat gericht is op duurzame bedrijfsvoering door hogescholen. Het convenant MJA3 beoogt een afname van het energie verbruik met 2% per jaar, gemeten van 2005, resulterend in een reductie van 30% in 2020. In het voorjaar van 2011 is het EEP (Energie Efficiency Plan) voor de organisatie opgeleverd en goedgekeurd. Het EEP beschrijft energiebesparende maatregelen en geeft richting aan invoering van de energiezorg.

Bedrijfshulpverlening

Het BHV team bestaat ongeveer 33 medewerkers, die jaarlijks een BHV- praktijkdag (herhaling) volgen. In 2011 zijn de cursussen op eigen locatie verzorgd. Zeven medewerkers (werkplaatsbeheerders) hebben wederom een EHBO- herhaling gevolgd. Het BHV team wordt aangestuurd door de hoofd BHV-er.

Afvalscheiding

Zorgvuldig omgaan met grondstoffen en afvalstoffen heeft een duurzaam effect. Hergebruik van diverse materialen wordt gestimuleerd door een aantal producten zoals hout, klei, metaal en karton, gescheiden in te zamelen. De verschillende materialen worden zoveel mogelijk gescheiden aangeboden en afgevoerd. Bedrijfsafval wordt met een pers geminimaliseerd in volume, evenals het papier en karton. Ook op de dependances zorgen we voor de mogelijkheid tot het scheiden van het afval. In de houtwerkplaats is een hout-recycle hoek gecreëerd waar studenten platen gebruikt hout tegen gereduceerd tarief kunnen kopen.

Wet verontreiniging oppervlaktewater

Waternet is de vergunningsverlener in het kader van de op basis van de Wet Milieubeheer verplichte vergunning voor het lozen van afvalwater. Het proceswater dat uit werkplaatsen en gootstenen ten behoeve van de schilderactiviteiten wordt verzameld, wordt afdoende gezuiverd door middel van elektrochemische reactie (vuilwaterinstallatie).

Bijlagen

Bijlage 1 Activiteiten en projecten bacheloropleidingen Gerrit Rietveld Academie

Exposities en projecten

Januari

Oude Kerk 2011

De Gerrit Rietveld Academie presenteerde een tentoonstelling van eindexamenstudenten uit Nederland en elders in de Oude Kerk te Amsterdam. Tijdens dit evenement was werk te bezichtigen van ruim dertig studenten, afkomstig van de afdelingen Beeldende Kunst, VAV, Beeld en Taal, DOGtime, Keramiek en Grafisch Ontwerpen.

Januariproject Basisjaar met de presentatie op de Open Dag, 'Doing Time', een groepsproject gericht op samenwerken

Open dag 2011

Februari

DOGtime, the shortcut: tentoonstelling DGT docenten en alumni, Arti et Amicitea Amsterdam

4x3, The Young And The Talented
Afdeling Beeld & Taal, Huize Frankendael

Maart

Expositie Teenage Magazines in Foam Amsterdam: een expositie van de gehele afdeling Fotografie over drie zalen van Foam. 'Teenage magazines' was titel en inspiratie voor de als een tijdschrift in een grid gepresenteerde beelden.

April

Deelname door docenten en door studenten van de afdeling Fotografie aan de conferentie WHAT'S NEXT in Foam. (the future of Photography)

Deelname afdeling Beeld & Taal Spoken Beat Night, Het Bimhuis Amsterdam

Mei

Arles Rencontres Foto festival

Project van de afdeling Fototgrafue tbv Arles Rencontres Foto festival i.s.m. samenwerking met Ecole Nationale Superieure de la Photographie, Arles en Foam, Amsterdam. Het project bestond onder meer uit een manifestatie in Arles tijdens de openingsweek van het festival Rencontres de la Photographie in 'la Bourse'.

Dada Soiree in het Joods Historisch Museum, afdeling Beeld & Taal

Juni/ Juli

Crownest

Project studenten VAV in de BijlmerCROWNEST

Eating Milk

Publicatie van de afdelingen Fotografie en Grafische vormgeving. Deze publicatie is een vrije vertaling en voortzetting van de expositie Teenage Magazines

Studente Fotografie Lotte Reimann wint Leica prijs in London

Tijdens de jaarlijkse eindexamenexpositie presenteerden een kleine 200 studenten hun eindexamenwerk voor een groot publiek.

Shanghai Gesture

Tentoonstelling in het museum Willet-Holthuijsen (juli 2011) door gastcurator en modeontwerper Alexander van Slobbe. Belangrijk onderdeel van de tentoonstelling is het werk van TXT studenten (2e vakjaar) in samenwerking met alumni van de afdeling Mode. Studenten van de afdeling TXT ontwikkelden handgeweven en industrieel geweven stoffen geïnspireerd op de gouden eeuw en de relatie tussen Nederland en China. De jassen zijn opgenomen in de vaste collectie van het museum.

Tijdens een 1-weekse masterclass door Alexander van Slobbe werden deze stoffen getransformeerd tot winterjassen door de modeontwerpers. De samenwerking resulteerde naast de expositie ook in de publicatie Shanghai Gesture (april 2012).

Presentatie afdeling Beeld & Taal The Future is So Bright, I Gotta Wear Shades, Vondelbunker, Amsterdam

September

Project: D.I.G. (Dress Information Group)

Onderzoek naar veranderend kleedgedrag in de laatste 5-10 jaar. studenten TXT, Design en Grafische vormgeving. Uitwerkingen van D.I.G. vormen een onderdeel van de expositie Get real / Real self. Get real / Real self is een expositie in het Museum voor Moderne Kunst in Arnhem tijdens de Mode Biënnale van 1 juni tot 18 september 2011 door kunstenaars en docenten TXT Joke Robaard en Giene Steenman. Get real / Real self, is het best te zien als een redactionele constructie, die aan de hand van kledingstukken, teksten, foto's en planten de relatie tussen mode en taal onderzoekt.

Oktober

Excursie basisjaar naar

Dada Soiree in Aubette 1928 Straatsburg

Afdeling Beeld & Taal ism INSA en Musées de Strasbourg

Pressure Cooker Project Dogtime, ism Eddy the Eagle Museum en
Magna Plaza , Magna Plaza, Amsterdam

November

Rietveld UNCUT #3

Alle afdelingen van de Gerrit Rietveld Academie presenteerden
zich onder de titel The Living Object in een tweedaags programma
georganiseerd in samenwerking met Vlaams Cultureel Centrum de
Brakke Grond in Amsterdam.

Deelname Afdeling Beeld & Taal Wintertuin Festival, Nijmegen

December

V139

Diverse presentaties studenten VAV

Bijlage 2 Activiteiten en projecten masteropleidingen

Het Sandberg Instituut legt verbindingen met de praktijk door middel van een activiteitenprogramma bestaande uit een onderwijsprogramma, het initiëren van tentoonstellingen en projecten, samenwerken met partners en het uitbrengen van publicaties. Daarnaast worden studenten verder voorbereid op de beroepspraktijk door het projectgebonden werken met opdrachtgevers uit binnen- en buitenland.

Projecten/activiteiten Afdelingen:

The Sandberg Series

De afdeling Autonoom organiseerde in het Goethe Instituut Deel 1 van 'THE SANDBERG SERIES', een openbaar toegankelijke lezingenserie die samenhangt met het afdelingsprogramma.

Spreekers: Goldin + Senneby, Céline Condorelli, Katya Sander en Raimundas Malašauskas.

Cinekid

Aan een selectie (oud-) studenten werd een monumentaal voorstel gevraagd voor een buitenwerk op het Westergasterrein tijdens het jubileumjaar van Cinekid. Het voorstel van Linda Nieuwstad werd uitgevoerd met behulp van financiële ondersteuning door het AFK.

Tentoonstelling W139 - We will never know for sure

Op initiatief van de studenten Autonoom werd een afwisselend tentoonstellingsprogramma ontwikkeld met een randprogrammering bestaande uit performances en lezingen. Er werd hierin samengewerkt met twee curatoren van De Appel: Christina Li en Yaeli Messer. Er verscheen een publicatie.

Presentatie Aging - De Appel

De eindpresentatie van het project Aging door Alicia Framis vond plaats in De Appel. Een selectie werken van studenten Autonome Kunst werd getoond.

Tentoonstelling Sandberg Service Show (eindexamen kunst)

In samenwerking met de Servicegarage studeerde het examenjaar kunst gezamenlijk af. Er waren 15 presentaties te zien. Er verscheen een publicatie.

Artistic Research

In dit programma wordt samengewerkt met de Master of Artistic Research opleiding van de Universiteit van Amsterdam. Studenten kunnen deelnemen aan onderdelen van beide opleidingen.

Samenstelling: Jeroen Boomgaard en Deborah Cherry.

Object Rotterdam

De afdeling VV was de enige deelnemer vanuit het onderwijs op deze beurs voor design, die gelijktijdig met Art Rotterdam

plaatsvond. Het werk werd gepresenteerd op een presentatiesysteem, de SI-Module. De beurs verliep uitstekend voor de studenten door verkopen, opdrachten en nieuwe samenwerkingsverbanden, zie <http://si-module.blogspot.com>.

DMY/Berlijn - Different View

Studenten vormgeving presenteerden op dit internationale design festival werk en onderzoeksresultaten, waarbij de verschillende benaderingswijzen van de deelnemers tot uiting kwamen.

Nijver|heden/Zuiderzeemuseum Enkhuizen

Het Zuiderzeemuseum organiseerde de tentoonstelling NIJVER|heden over de evolutie van ambachten. Gastcuratoren Rianne Makkink en Jurgen Bey lieten met bestaand werk van diverse ontwerpers zien hoe de historische ambachten in het voormalige Zuiderzeegebied zijn geëvolueerd en hoe ze het hedendaags ontwerp en industriële processen beïnvloeden. Studenten van de afdeling Vrije Vormgeving leverden diverse bijdragen, zie www.zuiderzeemuseum.nl/nl/454/tentoonstellingen/nijverheden

Tentoonstellingen Duty Free - CBK Oost en Oude Kerk (eindexamen vormgeving)

Presentatie van eindexamenwerk VV in een tentoonstellingsontwerp van Saron Paz in het CBK en de Oude Kerk. Er verscheen een publicatie.

Slash/Art, Slashing Art to Fight the Cuts

Op initiatief van Yuri Veerman/afdeling Design werd in samenwerking met De Appel en Kunsten '92 een campagne ontwikkeld tegen de bezuinigingen in de kunstwereld, zie <http://slashart.nl>

The Banquet/Castrum Peregrini

Een nacht van discussie over design georganiseerd door de afdeling geïnspireerd op Plato's banquet.

Tentoonstelling The future's so bright I gotta wear shades - Vondelbunker (eindexamen design)

In de voormalige atoombunker werd een tentoonstelling ingericht, waarbij een dagelijks programma van performances, workshops en lezingen werd georganiseerd. Er verscheen een publicatie.

Projecten/activiteiten algemeen:

KunstVlaai/Art Pie

De Kunstvlaai is de tweejaarlijkse beurs met presentaties van jonge kunstenaars, georganiseerd door stichting Kunstvlaai en voortgekomen uit het Sandberg Instituut. Sinds 1997 vindt het evenement plaats in en rond de gebouwen Westergasfabriek. Aan de beurs nemen kunstenaarsinitiatieven en master opleidingen deel. Het jaar 2011 was een onderzoeks- en geen uitvoeringsjaar. Op het moment wordt iedereen binnen de culturele wereld geconfronteerd

en uitgedaagd door de enorme bezuinigingen die zijn opgelegd. Stichting Kunstvlaai vindt het daarom van essentieel belang om zich scherper te richten op het potentieel van de zelfstandige praktijk en zelforganisatie binnen de kunst. Dit zal het speerpunt zijn voor de volgende editie in 2012. Om de urgenties van deze tijd verder te benadrukken is gemeend daar een passender locatie bij te zoeken en zal het Westergasterrein worden verlaten om het festival onder te brengen in een leegstaand gebouw in de stad. Tevens is besloten het festival in november te laten plaatsvinden om het te laten samenvallen met andere interessante culturele activiteiten in de stad. De stichting verwacht dat aanbod, publiciteit en bezoekersstromen elkaar zullen versterken.

The One Minutes

The One Minutes zijn korte videos van precies een minuut gemaakt door beeldend kunstenaars. De stichting, voortgekomen uit het Sandberg Instituut initieert activiteiten over de hele wereld, als ook binnen het instituut. Er werden twee masterclasses georganiseerd olv Jonas Staal en Persijn Broersen en Margit Lukacs. Vanuit het instituut werden vijftientig studenten en alumni als trainer ingezet voor junior workshops van Wit Rusland tot aan de Solomonseilanden. Sinds begin 2011 is gestart met de maandelijkse uitgave van video magazines gecentreerd rondom een thema. Deze magazines worden verspreid, via abonnementen, onder internationale (semi-)publieke instellingen.

Circus Elleboog

Het Sandberg Instituut is gevraagd het interieur te ontwerpen voor de entree van de nieuwbouw van Circus Elleboog. Een team studenten van MIA, Design en Vrije Vormgeving heeft, onder begeleiding van Henri Snel, een ontwerp gemaakt dat zal worden uitgevoerd door studio Featuring-Amsterdam.

Twentse Welle

Op uitnodiging van het Twentse Welle Museum/Enschede werd gevraagd een concept te ontwikkelen/bijdragen te leveren aan de tentoonstelling 'Design of Private/Privacy'. Uit financiële overwegingen is het project uitgesteld.

Make a Forest ism stichting De Vrolijkheid

Studenten ontwikkelen concepten voor een ontmoetingsplek op het terrein van het asielzoekerscentrum Dronten. Voorjaar 2012 wordt een voorstel geselecteerd en uitgevoerd, zie www.makeaforest.org

SI@NIMK#3

Het NIMk host jaarlijks een avond met werk van Sandberg studenten. Theus Zwakhals en Emile Zile (ex-SI Fine Arts) produceren deze activiteit. Tijdens deze editie werden installaties, performances en een video/filmprogramma getoond.

4k Cinegrid/Surfnet

Door Lernert en Sander is een workshop ontwikkeld waarbij de hoogst mogelijke beeldscherpte (4k) inzet werd, rekening houdend met de historische context van beeldscherpte. Surfnet bood daarnaast de gelegenheid 4k kwaliteit in te zetten bij een workshop in samenwerking met TOM; Het Betoverende Detail.

Otis University/Los Angeles - exchange programma
Diverse studenten namen deel aan de uitwisseling.

Instituto Buena Vista (IBB), Curaçao
Gastdocenten (alumni) aan deze vooropleiding kunst en muziek in Curaçao via het Sandberg waren Lucia Luptakova en Marielle Videler.

Broedplaats Amsterdam/Petersburg

De samenwerking met de Gemeente Amsterdam/Broedplaatsen verloopt naar wens. In Petersburg werken steeds zo'n tien (oud-) Sandberg studenten. Na twee jaar stromen gebruikers door naar een reguliere plek. De belangstelling voor een werkplek blijft onverminderd groot, er is sprake van een wachtlijst.

Open Dag

Voor de eerste maal stelde het instituut zich open voor de Open Dag, met als doel nieuwe studenten aan te trekken en te informeren. Alle afdelingen presenteerden zich door presentaties, performances en programma's. 's Avonds was er een goedbezochte alumni bijeenkomst.

CAS-Zuidas (Contemporary Art Screen)

Het Virtueel Museum Zuidas programmeert een grootbeeld videoscherm op het Zuidplein. Naast regelmatige bijdragen aan het programma door (oud-) studenten, verzorgen studenten van het Sandberg Instituut de productie.

Workshops

Rob van Kranenburg	The Internet of Things
2012Architecten	Oogstkaarten
EKWC	Residence/presentatie
Tijmen Schep	Telephone Hacking
Lex ter Braak	Literatuur
Francisco Laranjo	Critical Design
Appsterdam/Mike Lee	ism Vacant NL
Jan Debbaut	Institutional developments
Johannes van Dam	Amsterdam according to
Krist Gruythuisen	Perfect Library
Jellichje Reijnders	Presentatie/representatie
Claudia Becker	Vilem Flusser
Isabel Ferrand	Art, Truth and Politics
Helmut Dick/Loek Grootjans	Non economical structures and
encounters in public spaces	

Aaron Schuster	Language
Nicoline Harskamp	Image
Raimundus Malasauskas	Object
Igor Keibel	Retail
Henri Snel	Health Care
J. Seymour e.a.	A constructed world
J. Seymour e.a.	Bank Robbing
J. Seymour e.a.	Punctum Remotum
J. Seymour/Krux	Pizza Oven
Francisco Laranjo	Presentations on Critical Graphic Design

Masterclasses in samenwerking met externe partners:

Mediafonds Conferentie, Masterclass en Workshop Wireless stories
 Artistic Research UvA serie thematische workshops
 Zuidas Virtueel Museum, Life After Planning, on Visual Identities of Zuidas
 Design Academy The Next City; Living and Lifestyle in Future Cities

Publicaties

De Verenigde Sandbergen, onregelmatig verschijnend magazine in een oplage van 1000 stuks:

- Nummer 65 Waiting versus Doing, verzamelnummer over alle activiteiten van het instituut.
- Nummer 66 We will never know for sure, uitgave Autonome Kunst
- Nummer 67 The Future's So Bright (...), eindexamen uitgave Design
- Nummer 68 Sandberg Service Show, eindexamen uitgave Autonome Kunst
- Nummer 69 Duty Free, eindexamen uitgave Vrije Vormgeving
 - Insight Series #1, A short look into your future?, over verbeteren leefomstandigheden alzheimer patiënten/ MIA
 - Accreditatie rapport Papieren ziel, Autonome Kunst
 - The Next City Collective Journal; Excursions on Future Living and Lifestyles Rotterdam-Beijing
 - Bescherming tegen overstromingen, Ruben Pater
 - Yearbook Design Department 2009-2010, Simona Kicurovska e.a.
 - Typeradio Discussion, Noortje van Eekelen, Simona Kicurovska
 - The Jetlag Society, Brigiet van den Berg, Nikki Brörmann, Simona Kicurovska

The One Minutes series; maandelijks videomagazine:

- 1 Performance - March 2011
- 2 Roadmovie - April 2011
- 3 My garden - May 2011
- 4 Shadow - June 2011
- 5 Food - July 2011
- 6 Abstract - August 2011
- 7 Train - September 2011
- 8 Split screen - October 2011

9 Africa - November 2011
10 Night - December 2011

Excursies

Introductie (MIA) Architectuurbezoeking Amsterdam/Rotterdam
Introductie (VAC) Bezoeking leegstand Amsterdam/Utrecht en
gerelateerde ontwerp bureaus
Introductie (Des) Opening Weekend La Dalle, BE
Healthcare (MIA) Hogeweyk; kleinschalig wonen dementerende
ouderen Weesp
VU Alzheimer Instituut
Alzheimer Voorstelling SILO 8 in Almere over
Zonnestraal Hilversum
Stichting St. Jacob
Haptic Experience Zandvoort
Haptic Experience Albert Cuyp markt/ Amsterdam
Retail (MIA) Amsterdam (Magna Plaza, Bijenkorf, V&D,
Kalvertoren)
Piet Hein Eek, Desque, Strijp S en van Abbe Museum
Colour Congres (MIA) Haarlem
Housing (MIA) Rotterdam locatiebezoek
Gezamenlijke excursie Krefeld & Insel Hombroich
De Hallen/Haarlem expositiebezoek olv Xander Karskens

Bijlage 3 Overzicht landen van herkomst buitenlandse studenten bachelor- en masteropleidingen

Land van herkomst buitenlandse studenten bachelor

<i>Bachelorstudenten uit de Europese Unie - EEA</i>					
	2011	2010	2009	2008	2007
België	12	8	4	6	10
Bulgarije	6	6	5	5	4
Denemarken	40	40	34	26	23
Duitsland	51	45	47	52	56
Estland	4	3	7	5	8
Finland	4	5	4	6	5
Frankrijk	34	28	22	21	20
Griekenland	7	5	4	6	8
Groot Brittannië	13	9	9	14	17
Hongarije	4	2	2	4	5
Ierland	1		1	2	1
IJsland	9	10	13	15	10
Italië	17	17	12	10	9
Letland	4	2	4	3	4
Litouwen	21	13	7	2	3
Luxemburg	1	2		1	1
Noorwegen	12	11	14	13	15
Oostenrijk	7	5	7	5	1
Polen	17	16	24	19	14
Portugal	4	7	9	7	8
Roemenië	5	4	1	1	2
Slovenië				2	1
Slowakije	2	4	4	2	4
Spanje	7	8	10	14	15
Tsjechische Republiek	3	2	5	3	4
Zweden	32	32	33	33	29
Zwitserland	17	9	11	11	14
Totaal	333	293	293	288	291

<i>Bachelorstudenten van buiten de EU/EEA</i>					
	2011	2010	2009	2008	2007
Australië		1			1
Argentinië	1		1		
Armenië	1	1	1	1	
Azerbeidzjaan				1	
Bhutan	1	1			
Bosnië				1	1
Brazilië	4	2	3	5	4
Burkina Faso	1	1			
Canada	3	3	1	1	1
Chili					1
China	4	5	6	6	7
Colombia	2	2	2	3	2
Georgië				1	1
Guyana		1	1	1	1
Indonesië	1		2	2	1
Iran	3	3	2	2	2
Israël	9	7	7	7	16
Japan	11	16	14	18	14
Kroatië	5	4	5	6	6
Macedonië	3		2	3	3
Maleisië			1		
Marokko		1		1	1
Mexico		1	1	2	2
Moldavië	1				
Mozambique	1	1			
Nepal	1	1			
Oeganda		1	1	1	1
Oekraïne	2	1		1	1
Peru	1				
Rusland	15	8	6	4	3
Rwanda		1	1	1	1
Servië			1	2	5
Singapore		1	2	1	2
Suriname	4	4	2	2	
Syrië			1		
Taiwan	3	2	2	1	1
Thailand			1	1	1
Togo					1
Tunesië		1	1	1	
Turkije	9	9	7	3	6
Uruguay				1	1
Verenigde Staten	9	10	9	6	8
Wit Rusland	1	1	2	1	1
Zuid-Afrika	1	1	4	3	1
Zuid Korea	23	16	11	8	5
Totaal	120	107	100	98	102

Land van herkomst buitenlandse studenten masteropleidingen

<i>Studenten uit EU en niet EU-landen</i>	2011	2010	2009	2008
België	1	1	1	
Canada		1	3	
China	4	3	1	1
Denemarken	1	2	3	1
Duitsland	8	9	8	8
Estland	1		1	
Finland	1		1	1
Frankrijk	3		1	
Georgië			1	1
Griekenland			3	1
Groot Brittannië		1	2	1
Iran	1			
Israël	3	1		2
Italië	5	1	1	1
IJsland	2	2		
Japan	4	2	3	2
Kroatië		1	1	
Litouwen	1			
Macedonië		1	1	2
Mongolië			1	1
Oostenrijk	1			
Polen			1	
Portugal		1	3	1
Rusland			1	1
Servië	1			
Spanje	2		1	
Syrië				1
Taiwan	1		1	1
Thailand	2	1		
Togo		1	1	
USA	1	1		2
Zuid Afrika	1			1
Zuid Korea	3	2		1
Zweden			1	
Zwitserland	2	1		
Totaal	49	32	41	30

Bijlage 4 Lectoraat

Activiteiten leden lectoraat

Bas van Beek, lezing 'Cup and Paste and other Copies', 'Doing Diderot', ArtEZ, Arnhem, 20 april 2011; and Design Festival Berlin, 4 juni 2011

Henri Jacobs, lezing 'Idolatria & Iconoclasme', 'Doing Diderot', ArtEZ, Arnhem, 20 april 2011

'Get Real/Real Self, tentoonstelling met Joke Robaard i.s.m. Giene Steenmaan en studenten Rietveld (afdeling TXT, grafisch en DL) (Project D.I.G.), 1 juni - 18 september 2011, Museum voor Moderne Kunst Arnhem

Henri Snel's onderzoek naar 'haptic installations' in relatie tot dementie in Paramaribo, Suriname, november - december 2011

Henri Snel, lezing over Alzheimer en Architectuur, Burg Giebichenstein University of Art and Design Halle, Duitsland, 31 oktober 2011

Henri Snel, publicatie 'Manifesto: the ideal Alzheimer's residence with a focus on 2030', 7 juli 2011

Activiteiten Lector

Lezingen

'Cultureel ondernemen in de openbare ruimte', lezing tijdens het Symposium Cultureel Ondernemerschap, Hogeschool van Amsterdam, Trouwgebouw, 13 januari 2011.

'The Museum: The Place You Love to Hate', lezing tijdens de conferentie Extra Muros, Stedelijk Museum Amsterdam, 12 maart 2011

Debatten

Deelname debat 'Engagement in de kunst', Stedelijk Museum Bureau Amsterdam, 28 januari 2011

Deelname Debat 'Onderzoek in de kunsten', Defka Assen, 26 mei 2011

Moderator Rondetafel Conferentie Zuidas, Kunstkapel 27 juni 2011

Moderator 'Autonomy Conference', Van Abbemuseum Eindhoven, 8-9 oktober 2011

Moderator Conferentie 'Doing Diderot', Arnhem, 20 april 2011

Publicaties

J. Boomgaard (2011). *Wild Park. Het onverwachte als opdracht* (Essay, 006). Amsterdam: Fonds voor beeldende kunsten, vormgeving en bouwkunst.

J. Boomgaard (2011). [Review of the book *Locating the producers: durational approaches to public art*]. *Open*, 21, 148-149.

J. Boomgaard (2011). The realm of possibilities. In U. Lindmayr (Ed.), *Crossing: from Middelheim Museum to the city and back again* (pp. 11-25). [s.l.]: Contemporary Art Heritage Flanders.

J. Boomgaard (2011). The chimera of method. In J. Wesseling (Ed.), *See it again, say it again: the artist as researcher* (Antennae series, 6) (pp. 57- 71). Amsterdam: Valiz.

Overig

Lid evaluatiecommissie Lectoraat Kunstpraktijk en samenleving, Fontys Hogeschool, Tilburg, najaar 2011.

Gastles Dasarts, 25 mei 2011

Lid Stuurgroep Promoveren in de kunsten, NWO-FondsBKVB

Partner en organisator Autonomy Project

Partner in ARC/JAR

Partner en organisator Fieldwork: Marfa

Bijlage 5 Leden werkveldadviesraad en medezeggenschapsraad

Samenstelling Werkveldadviesraad per 31 december 2011

Ellen de Bruijne, galeriehoudtster
Mels Crouwel, architect
Erik Kessels, reclamemaker
Joep van Lieshout, beeldend kunstenaar
Dees Linders, Sculpture International Rotterdam
Timo de Rijk, bijzonder hoogeleraar Design Cultures Vrije
Universiteit Amsterdam
Tessa van der Waals, grafisch vormgever
Robert Jan Westdijk, filmmaker

Samenstelling Medezeggenschapsraad

Voorzitter:

Pieter Elbers, werkplaatsbeheerder Edelsmeden en Metaal.

Ambtelijk secretaris:

Alexandra Landré, tot en met juni 2011

Wieneke Mulder, vanaf september 2011

Personeel

Alexandra Landré/ Lectoraat (secretaris - tot zomer 2011)

Arthur Kempenaar / BK

Yvonne Droge Wendel/ BK

Viviana Issa/ Financiële afdeling (tot zomer 2011)

Liesbeth Pallesen/ Basisjaar

Karien Wielenga / Vooropleiding

Aspirant lid: Carla Boomkens / Basisjaar, Vooropleiding en

Vakklascontact

Studenten-leden

Sophia Holst (stopt en wordt vervangen door Rosa Doornenbal)

Rick van der Berg (stopt en zoekt nog naar vervanging)

Amber van der Eeden (tot eind van het schooljaar)

Marjanne van Helvert

Thomas Langedijk

Elke Baggen

Lisa Klaever